Regd No. N. 40 / M. 3813

వెల ఒక అణా

102891

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౩ వృషనా౹౹ర చైత్ర బ౹౹ ౧౦ (౧౭-౭-౧౩౫౦ ఫ.) సోమవారము సంచిక ౬౬

★ యుగోస్లావియా సేనలను గ్రీసుకు చేర్చుట ★

★ గ్రీసురంగమందటి జర్మనుఒత్తిడి హెచ్చుట

బ్రిటిషుమిత్రమండలిసేనలకును జర్మనులకును ఘోరయుద్ధములు

యుగోస్లావియా సేనలు పోరాటముమానినట్లు వదంతులు

జర్మనులు యుగోస్లావియా, గ్రీసులలో క్రొత్త స్థలములను పట్టుకొనిరి.

బాల్కను ప్రాంతమందు యుగోస్లావియాలోను, గ్రీసులోను ఇప్పుడుజరుగుచున్న యుద్ధమును గురించి ఏప్రిలు ౧౪ వ తేదినుండి ౧౭వ తేదివరకు వచ్చినవార్తలలో రూఢిపడిన ఒకవిషయము ఏమనగా ఒలింపస్ పర్వతమునుండి వాయవ్యదిక్కుగ కొరిట్జా వైపుగా అల్బేనియాకొండలవరకు గ్రీకు సేనలును బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసేనలును ప్రాణాలకు తెగించి మహాఘోరముగా, ముందుకుత్రోసికొనివచ్చుచున్న జర్మనుసేనలను పోరాడుచు, ఆపుచున్నవి ఇట్టిప్రతిఘటనవల్లను, బ్రిటిషువారివిమానాలనుండి వేయబడుచున్న బాంబులవల్లను జర్మనుసేనలు అపరిమితముగా నష్టపడుచున్నట్లు బ్రిటిషువారును, గ్రీకువారును ప్రకటించుచున్నారు. ఇంతనష్టము అనుభవించుచున్నను జర్మనుసేనలు వెనకకుతగ్గక ముందుకు పోవుచు క్రొత్త స్థలములను ఆక్రమించినట్లు గ్రీకులుప్రకటించినారు. ఈమూడు నాల్గురోజులలో కనీసము రెండుసార్లైనను గ్రీకుసేనలును బ్రిటిషుసేనలును ముందున్న స్థానాలనుండి వెనుకస్థానాలకు చేర్చబడినవి. యుగోస్లావియాలో జర్మనులతోపోరాడుచున్న సేన ఏప్రిలు ౧౭వ తేదిన, జర్మనులకులొంగిపోవుటకు ఒప్పుకొన్నట్లును, తర్వాతిరోజు ౧౮వ తేది మధ్యాహ్నమునుండి ఆయుధవిసర్జనమును ప్రారంభించినట్లును, జర్మనులును, యుగోస్లావియావారిసేనలు బ్రిటిషువారిచే యుగోస్లావియానుండి సముద్రంమీదుగా గ్రీసులో చేర్చబడుచున్నట్లు బ్రిటిషువారును ప్రకటించినారు. ఈరెండుమాటలును నిజమైనచో యుగోస్లావియానుండి డాల్మేషియాసముద్రతీరానికి చేర్పబడిన యుగోస్లావీయసేనను మాత్రమే బ్రిటిషువారు గ్రీసుకుతొలగించినారని ఊహించుకొనవలసియుండును. జర్మనులప్రకటన నిజమైనదిలేనిది బ్రిటిషువారు చెప్పుటలేదు.

యుగోస్లావియాలో యుద్ధము

యుగోస్లావియాలో యుగోస్లావీయసేనలు ఏప్రిలు ౧౫వ తేదినాటికి క్రోషియా, స్లావోనియా భాగాల్ మైదానప్రదేశములనువదలి దక్షిణదిశగా బోస్నియా, హెర్జిగోవినా పీఠభూములవైపుపోయి సర్బియాకుచేరుకొనుచుండిరి ౧౫వ తేదినాడు యుగోస్లావీయసేనవిజయవార్త ఒకటివచ్చెను. యుగోస్లావుసేనలు తాముపోగొట్టుకొన్నప్రదేశములను తిరిగిరాబట్టుకొనుటకై జర్మనులతో పోరాడి మొరావాప్రాంతములో కెటూవో, వార్వాలీజా అనుస్థానములను తిరిగిపట్టుకొనగలిగిరి. ౧౬వ తేదినాటి యుగోస్లావియాసేనలు ఒకకట్టుగాయుద్ధముచేయుటమానివేసి శత్రుసేనలనుచిక్కుపరచు పద్ధతిని ప్రారంభించినట్లు వార్తవచ్చెను ౧౭వ తేదినాటికి డాల్మేషియాతీరమునుండి యుగోస్లావీయసేనలు సముద్రంమీదుగా గ్రీసుకుచేర్చబడుచున్నట్లువార్తవచ్చెను. మరియు బెల్గ్రేడుకును, ఏడ్రియాటిక్ సముద్రమునకును మధ్యనుండు సాంజేవో అను పట్టణమును జర్మనులుఆక్రమించినట్లు ఈరోజే ప్రకటించుకొనిరి. జర్మనుసేనలు ఈరోజుకు సర్బియాలోనుండినవి: ౧౮వ తేదినాటికే జర్మనులు యుగోస్లావియాసేనలు తమకులొంగిపోయినట్లుప్రకటించిరి. దీనినిజముముందుగాని దృఢపడదు.

జర్మనులుక్రొత్తగా యుగోస్లావియాయందుఏర్పాటుచేసిన క్రోషియారాజ్యమునకు ప్రభుత్వమును ఏప్రిలు ౧౭వ తేదిన ఏర్పాటుచేసినారు. డాక్టర్ ఆన్టీపావెలిచ్‌గారు అధ్యక్షుడుగను, ప్రధానమంత్రిగను, విదేశాంగమంత్రిగను, జనరల్ కొవాటర్నిక్ గారు ఉపాధ్యక్షుడుగను సేనా, నౌకా, విమానాధిపతిగను, పోలీసుశాఖాధిపతిగను, సంప్రవర్గములోను యుక్తులైనారు క్రోషియాలోని ముసల్మానులనాయకుడగు [illegible] ముఫ్తిగారు కూడాఒకమంత్రిగానియుక్తులైనారు,

ఇప్పుడు ఈభూమిపై పశ్చిమార్థమందలి రేవులలో అనగా అడ్రియాటిక్‌ఖండము ఉండే ప్రాంతమందలిరేవులలో ఉండే యుగోస్లావీయ ఓడలు ౧౫౦౦౦౦ టన్నులపరిమితిగలవియున్నవి. ఆఓడలను బ్రిటనుసహాయానికై యిచ్చెదరని అమెరికా ఖండమందలి యుగోస్లావీయ ప్రభుత్వరాయబారులు ఏప్రిలు౧౮వ తేదిన పత్రికలవిలేఖరులతో చెప్పినారు.

ప్రక్కలోబల్గేరియాపోటు

యుగోస్లావియా దురదృష్టముబల్గేరియాచర్యవల్లమరింత దుర్భరమైనది బల్గేరియా యుగోస్లావియాలో మైత్రినిత్రెంచివేసికొన్నది. బల్గేరియాసేనలు అలెగ్జాండ్రోపోలిసుకును. స్ట్రూమానదికిని మధ్యనుండు త్రేసు భాగమునుఆక్రమింపనారంభించినవి

గ్రీసులో యుద్ధము

ఇక గ్రీసులో జర్మనుసేనలకును గ్రీసుసేనలకును జరుగుచున్న యుద్ధముసంగతిని గమనింతము. గతసంచికలో గ్రీసుసేనలపక్షములో బ్రిటిషుసేనలుకూడ పోరాడినట్లు చూచియున్నాము.

ఏప్రిలు ౧౫వ తేదినాడు ఉత్తరగ్రీసులో తూర్పురంగములో బ్రిటిషుసేనలును జర్మనుసేనలుకలిసినవి. అపుడుఉభయపక్షములకును జరిగినయుద్ధములో జయము జర్మనులదే వెనుకకు మరలవలసివచ్చెను అయినను జర్మనుసేనలు క్లిసూరా, కోజాని, సాటిస్టాలవైపు ముందుకు పోవుచునేయుండెను

ఉత్తర అల్బేనియా రంగములో కొరిట్జానుండి గ్రీకు సేనలు ఏప్రిలు ౧౭వ తేదినాటికితొలగించివేయబడినవి ఈతొలగింపునకే మూడురోజులు జరిగెను. ఏప్రిలు ౧౭వ తేదిన ఈసంగతి తెలిసి ఇటాలీయనులు కొరిట్జాలోప్రవేశించిరి.

౧౮వ తేది నాటికి పడమటి మాసిడోనియాలో గ్రీసుసేనలు క్రొత్తస్థలములకుచేరుకొనినవి. బ్రిటిషుసేనలు, గ్రీసుసేనలవెనుకలను జర్మనుసేనలు ఒలింపస్ పర్వతమువద్ద ఛేదించుకొనిపోయినట్లును అందువల్ల లారిస్సామైదానము జర్మనుల ప్రవేశమునకు సులువుగా అందుబాటులోనున్నట్లును జర్మనులు ఒకవదంతిని వ్యాపింపజేసిరిగాని ఆమాట గ్రీసులుగాని, బ్రిటిషువారుగాని అవునని చెప్పలేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసేనలు గ్రీసునుండి వెళ్ళిపోవుచున్నట్లుకూడ ఒకవదంతి ౧౮వ తేదినాటికి వినిపించెను. తర్వాత అదికూడ అబద్ధమేనని తేలినది.

ఏప్రిలు ౧౭వ తేదినాటికి జర్మనుసేనలు పశ్చిమ [illegible] సిడోనియాలోకిచేరెను. ఆదుమైగ్రీసుసేనలు వెనుకస్థానాలకు పోయియుండెను. హాలియక్మోన్ నదీప్రాంతపు ఎగువభాగములోనికి చొచ్చుకొనిపోయిన జర్మనుసేనలు కోజానికి వైపునను గ్రీవెనాప్రాంతమందు పోరాటము చేయుచుండెను. కొరిట్జాకు దక్షిణములో [illegible] గార్జి జర్మనులవశమయ్యెను ౧౭వ తేదిన గ్రీసులో ఒలింపసు పర్వతమునుండి అయోనీయ సముద్రమునందు అల్బేనియాపర్వతముపంక్తివరకు విస్తరించియున్న బ్రిటిషు, గ్రీకు సేనలకును జర్మను సేనలకును చాలఘోరముగ పోరాటముజరిగెను. కొజానినుండి ఒలింపసు పర్వతమునకు పడమట కొద్దిమైళ్ళదూరములోనుండు లారిస్సాకుపోవురోడ్డు నానుకొనియుండు సర్వియాపట్టణముచుట్టును ఆస్ట్రేలీయా సేనలు జర్మనులతో ఘోరముగాపోరాడెను, సర్వియాకు నైఋతిదిశలో ౨౦మైళ్ళదూరమున కలంబకకుపోవుటకు పైకెక్కవలసిరోడ్డువంక తిరుగుచోట అంతకంటెఘోరమైనపోరాటముజరిగెను బ్రిటిషు సేనలఎడమప్రక్కన గ్రీకులుపోరాడిరి. కొజానిప్రాంతమందును, ప్రాతఅల్బేనియా సరిహద్దుప్రాంతమందును జర్మను సేనలు కాఫిల్ కారిక్ కొండ చరియప్రదేశమును పట్టుకొనగలిగినవి. క్లిసూరా రాజమార్గములో జర్మను సేనలు మొదట తరిమివేయబడినను, ఆఖరున క్లిసూరాను పట్టుకొనినవి.

ఏప్రిలు ౧౭వ తేదినాడు మాసిడోనియాలో అలియాక్మోన్ మధ్యప్రాంతమందలి గ్రెవెనా ప్రాంతములోను, ఒలింపస్ ప్రాంతములోను జర్మనులతో పోట్లాడు బ్రిటిషు,గ్రీసు సేనలు నిలువగలిగినవి. సారాండా పొరాజ్‌కనుమను రక్షించుచుండిన బ్రిటిషుసేనలు జర్మను కొన్నిదాడులను. సరితూ పోవులనతీరము వెనుకకు తరుముగొట్టబడెను. ఒలింపస్ పర్వతమునకుదక్షిణమున మరొక కనుమవద్ద ఆస్ట్రేలీయసేనలు రక్షించుచుండగా జర్మనుసేనలు వాటిపైకిపోయినవి. కాని ఏమియుసాధించలేకపోయినవి,

అయినను ఉత్తరగ్రీసులో జర్మనుసేనల ఒత్తిడి రోజురోజుకు హెచ్చుచుండినందువల్ల గ్రీసుసేనలును, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసేనలును క్రమక్రమముగా వెనుకకుపోవుచున్నవి.

అల్బేనియాలో యుద్ధము

అల్బేనియాలో గ్రీసుసేనలు ఇటాలీయ సేనలదాడులను వెనుకకుతరిమివేయుచు విజయములందుచుండినవి. కాని జర్మనుసేనలును ఇటాలీయసేనలును అల్బేనియాసరిహద్దులో కలిసికొన్నతర్వాత గ్రీసుసేనలు వెనుకకుపోవుటకుకూడ ప్రారంభించినవి. ఉత్తర అల్బేనియాలో కొరిట్జానుండి మొదటగ్రీసుసేనలు ౧౫వ తేదినాటికి తొలగించివేయబడెను. అంతట ఇటాలీయసేనలు కొరిట్జాను ఆక్రమించినవి. ఏప్రిలు ౧౫వ తేదిన చిన్నచిన్న ఇటాలీయసేనలు గ్రీసుసేనలనెదిరించెను. ఆఇటాలీయసేనలు గ్రీసులచేతరిమివేయబడినవి. ౧౬వ తేదినకూడ ఇటాలీయసేనలు గ్రీసుసేనమీదికి వివిధరంగములలోదాకినపుడు వెనుకకుతరిమివేయబడినవి. అల్బేనియానుండి గ్రీసుసేనను సంపూర్ణసామగ్రియుక్తంగా మరలించుకొనిపోవుటకు రక్షణగానుండినట్టి గ్రీసుసేనను జర్మనుసేనలు వెనుకకునెట్టివేయగలిగినవి. అందువల్ల గ్రీసుసేనలుఅనేకములు క్లిసూరానుండియు, యిర్సెక్‌నుండియు తొలగించివేయబడినవి. షిమారాప్రాంతంలోమాత్రము ౧౭వ తేదినకూడ గ్రీసుసేనలుతమపైకివచ్చిన ఇటాలీయసేనలనుచాలనష్టపరచి వెనుకకుతరిమి తమస్థానములలో నిలచియుండినవి.

గ్రీసు ప్రధాని మరణము

ఆదేవిచిత్రమో ఇటలీదౌర్జన్యమునకు తగిన సమాధానము చెప్పితీరవలసినదేయని నిశ్చయించి గ్రీసును ఇటలీపైకి యుద్ధములోకిదింపిన ప్రధానమంత్రిగారుమరణించి మూడు నెలలు పూర్తిఆయి, కాకముందే క్రొత్తగావచ్చిన ప్రధానమంత్రి కొరిజిసు గారుకూడ ఏప్రిలు ౧౮ వ తేదినాడు మరణించినారు. యుద్ధమధ్యంలో ఇద్దరుప్రధానమంత్రులమరణములు విచారకరములైన విషయములే క్రొత్తవారుఎవరువత్తురోఏమో తెలియదు.

బాల్కను ప్రాంతంలోవిమానాలదాడులు

ఇపుడుబాల్కను ప్రాంతంలో ఇటాలీయ జర్మనీయసేనలు ఇటాలీయ జర్మనీయుద్ధసామగ్రి ఉండుప్రదేశాలపై బ్రిటిషువిమానాలు, బ్రిటిషు, గ్రీసు యుగోస్లావీయసేనలను, యుద్ధసామగ్రి యుండుచోట్లపై జర్మనువిమానాలును దాడులుచేయుచు బాంబులనువేయుచున్నవి. బల్గేరియా ప్రధాననగరమగు సోఫియాలో జర్మనుసేనలుగలవు. అందువల్ల బ్రిటిషువిమానాలక్కడ ఏప్రిలు ౧౨ వ తేదిరాత్రిబాంబులనువేసినవి గ్రీసులో మోనాస్టిర్ ప్రదేశములు జర్మనుసేనలపై మరఫిరంగులనువేసినవి. యుగోస్లావియాలో దక్షిణసర్బియాలో బ్రిటిషువిమానాలు వెలీసువద్ద వర్దార్ నదిపైనుండేవంతెనపై బాంబులనువేసి జర్మనుసేనను ముందుకురాకుండచేసినట్లు ఏప్రిలు ౧౩ వ తేదినాటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. అట్లుఆగిన జర్మనుసేనలపైకి మరికొన్ని బ్రిటిషువిమానాలు వచ్చి బాంబులనువేసినవి. ఏప్రిలు ౬ వ, ౭ వ తేదులలో యుగోస్లావీయవిమానములు ౧౩౫ జర్మనువిమానాలను క్రిందకూల్చినవి. వీలీస్‌వద్దనంతేన ధ్వంసముచేయబడినతరువాత యుగోస్లావీయవిమానములు జర్మనులాక్రమించిన బల్గేరియానాటివిమానాశ్రయములపై బాంబులనువేసినవి. ౨౬ జర్మనువిమానములు చితికిపోయినవి. ఏప్రిలు ౧౫ వ తేదిన బ్రిటిషువిమానాలు గ్రీసులోజర్మనుసేనలబాటలపై బాంబులనువేసినవి.

ఇక జర్మనీవారి విమానాలదాడులనుచూతము బెల్గ్రేడునగరముపై జర్మనువిమానాలు మొదటి పర్యాయము ఒకవందవచ్చినవి. అవివేసినబాంబులచే ౧౨౦౦౦మంది మరణించిరి. ప్రభుత్వకార్యాలయములు ధ్వంసమైనవి, సర్బియా జాతీయవిమానములు అట్టిజర్మనువిమానాలలోనుండి పదునెనిమిదింటిని క్రిందికికూల్చినవి. ఏప్రిలు ౧౩ వ తేదిన జర్మనువిమానాలు పిరయూసుప్రాంతముపై బాంబులువేసినవి ఒకజర్మనువిమానం క్రిందకూల్చబడెను, ముగ్గురుక్రిందనుండినవారలు మరణించిరి, కొద్దిసాస్తినష్టమయ్యెను. జర్మనువిమానాలుకొన్నినష్టమయ్యెను, జర్మనువిమానాలు కొన్నిగ్రామాలపైకిపోయి పొలాలలోపనిచేసేవారలపై మరతుపాకులుప్రేల్చిరట గ్రామాలలోయిండ్లుకొన్ని ధ్వంసమైనవి. పైపొలాలలోకొందరుసలమ్మలు మరణించిరి. కొన్నియిండ్లు ధ్వంసమైనవి. యుగోస్లావియాచుట్టునుండు సముద్రంలో కొన్నిచోట్ల జర్మనుల మందుగనులను జర్మనువిమానాలువేసినవి.

ఏప్రిలు ౧౫ వ తేదిన గ్రీసులోని లారిస్సా పట్టణముపై జర్మనువిమానాలు బాంబులువేయగా [illegible] గ్రీసులక్రిందకూల్చిరి. గ్రీసులోని [illegible] పట్టణముపై జర్మనులు బాంబులువేయుటచే కొందరుచచ్చిరి. కొందరు గాయపడిరి. గ్రీసువారి క్రీటుదీవిపైకి దాడిచేయవచ్చిన ఇటాలీయవిమానమునొకదానిని గ్రీకులు క్రిందికికూల్చిరి.

టర్కీలో జర్మను రాయబారియగు హెర్ వాన్ పేపన్ గారును, రష్యాలో జర్మనురాయబారియగు కౌంటు షూలెన్‌బర్గు గారును బెర్లినుకుపోవుచున్నారు. దీనినిబట్టి రష్యాలో జర్మనీవారు టర్కీలో ఒకరదేశముపైక [illegible] ఒడంబడిక చేసుకొనవచ్చునని [illegible] చెప్పుచున్నారు.

నియామకములు

హైదరాబాదు దక్కన్, ఏప్రిలు ౨౦

ఖాన్‌సాహెబ్ బుర్హానుద్దీన్‌గారు రైల్వేపోలీసు మొహతెమెంగా నియుక్తులైనారు

షంషుద్దీన్ ఖాద్రీగారు మెదకు తహిసీల్దారుగానియోగింపబడినారు.

మ౹౹ నసీరుద్దీన్‌గారు తాత్కాలికంగా మహబూబునగరు అవ్వల్ తాలూక్దారుగారి మదద్గారుగా నియుక్తులైనారు.

తంతీలు

మ-ఘు-వ-నిజాం ప్రభువుగారి తల్లిగారిమరణవార్తవిని హి-బి-వైస్రాయిబహద్దరుగారు తమకుకలిగిన వ్యసనమునువ్యక్తపరచుచు తంతివార్తనంపిరి. అందులకు శ్రీవారు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. ఆదేవిధముగా నీలగిరిలో అప్పటిరెసిడెంటుగారును సర్ ఫ్రాన్సిస్ వైలీ వైస్రాయ రాజకీయ సమాలోచకులను తంతివార్తలనంపిరి

మద్రాసులో ముస్లింలీగుమహాసభలో యీవార్తతెలిసినవెంటనే ఒకసానుభూతిసభ పరామర్శతీర్మానముకావించి మ-ఘు-వ ప్రభువుగారికంపిరి, మద్రాసునుండి నవాబుబహద్దరుయార్జంగు బహద్దరుగారును ఒకతంతినంపినారు హైదరాబాదునగరములో ఆంధ్రయువతీమండలివారు పురపాలకసంఘమువారు, రెడ్డిహాస్టలువారు తదితరసంస్థలవారును సానుభూతిసభలనుచేసి తీర్మానాలంపినారు.

మధురవాణీవిలాస కార్యకర్త వంశావళి

గొట్టిముక్కల చంద్రమౌళీశ్వర శర్మగారు

చింతలపల్లివారివంశము, వేదవేదాంగమంత్ర తంత్రకవిత్వ కళా ప్రపూర్ణులుద్భవిల్లిన వంశము. ఈవంశమువారు నాకుసమీపబంధువులు. అట్టి వారిచరిత్ర నాకుదెలిసినంత యీవ్యాసమున వ్రాయ బూనినాడ.

వంశము

తారీఖు ౭-౩-౧౯౪౦- శ్రీవిక్రమ, మార్గశిర-శు, ౧౦, ఇందువారము. నాటి గోలకొండ పత్రికలో శ్రీమాడభూషి అవధాని, పండితరామానుజస్వామి ఆయుర్వేదాచార్యులవారు సంక్షిప్తముగా యీకవినిగురించి వ్రాసిరి, కానివారు గోత్రము నివాసము, కాలము మొదలగువిషయములు సందేహముగానున్నట్లు తమవ్యాసమునలిఖించిరి. నాకుదెలిసినంతవరకు పైయంశముల వ్రాయుచున్నాను. కవిగోత్రము. వశిష్టసగోత్రము, ఆశ్వలాయనసూత్రము చింతలపల్లివంశస్థుడు మధురవాణీవిలాసమే గాక "రామస్తవరాజను" అను పేరుగల గ్రంధమునురచించినట్లు వంశస్థులు నుడువుచున్నారు, కవినివాసముమహబూబునగర్ జిల్లా, నాగర్‌కర్నూలు తాలూకాలో చేరిన "వట్టెము" అనుగ్రామము వీరివంశస్థులు ఈగ్రామమునయిప్పటికిని గలరు.

వీరివంశావళి యీక్రిందివిధముగా వెలయుచున్నది. మూలపురుషుడునంద్యాలలో కృష్ణదేవరాయలవారి (కళాపూర్ణోదయకృతిభర్త) కాలములోనుండెను. కవిత్వమువెప్పి మెప్పువడసి మాన్యములసంపాదించెను వీరిపేరువీరరాఘవకవి, మధురవాణి విలాసకర్త పితామహులు. వీరుఆరుమంది సోదరులుగవీరరాఘవకవి, ౨వెంకటయజ్వ ౩భాస్కరయజ్వ ౪పుల్లయ్యశాస్త్రి. ౫వెంకటాద్రయ్య,౬కోదండరామయ్య. నావీరునాదేశములలో రాజులబొగడ్తలగాంచి, వారివారిరాజ్యములలో పండితులుగా, కవులుగా వెలసిరి. ఎట్లుచీలికలైన వంశస్థులు, ఒక్కొక్కగ్రామకర్తలుగా వెలసిరి అట్లునివసించినవారి వివరములను పేర్కొనుచున్నాను.

వంశపుచీలికలు

శ్రీచక్కల్లాపుర రాజధానియందు చింతలపల్లి భాస్కరశాస్త్రివర్యులు వీరుసాప్రపితామహులశిష్యులు ఋగ్వేదజ్యోతిష స్మృతి, శాస్త్ర, కావ్య. నాటకాలంకారాది విద్యలందుప్రఖ్యాతివడసి, శ్రీరాజావారివల్లమాన్యములు, వేయినూటపదారు రూప్యములు, జోడుశాల్వలు పడసినవారు. ముప్పది వత్సరముల నాడు గతించిరి.

(౨) కొల్లాపురరాజధానిలోచేరినది. చెక్కముగ్రామములో చింతలపల్లి మాణిక్యావధానులుగారు వీరుకావ్యనాటకాలంకారాది సాహిత్యవిద్యలందు ప్రఖ్యాతివడసినవారు వీరికినాబావమరదినిదత్తతనిచ్చినారు.

(౩) నందికొట్కూరు తాలూకాలో చేరిన పారుమంచాలగ్రామములోచింతలపల్లి భాస్కరజోస్యులు. వెంకటరంగజోస్యులు అనువారుఇద్దఱన్నదమ్ములు పెద్దవారు నందికొట్కూరు కాపురముగా మార్చుకొనియున్నారు వీరుశ్రౌతము, జ్యోతిషము మొదలగువాటియందుగొప్ప ప్రఖ్యాతిగలవారు, ఆంధ్రభాషలోతిక్కనార్యుని భీష్మద్రోణ పర్వములుపురాణము చెప్పెడివారు రెండవవారు స్మార్తము, జ్యోతిషములందుప్రజ్ఞావంతులు మొదటివారికి ముగ్గురుకొమారులు, రెండవవారికి ఐదుగురుకొమార్లు వీరునుకడుసమర్థులే

(౪) వీరునాగరకర్నూల్ తాలూకా వట్టెముగ్రామంలోనున్నారు వీరుముగ్గురిలో పెద్దవారు వ్యాకరణకావ్యపారంగతులు. రెండవవారు ఆంధ్రసాహిత్యమునందు ప్రతిభగలవారు ౩వవారు స్మార్తాది బ్రాహ్మణ కార్యములు నిర్వర్తించుచున్నారు.

కర్నూల్ జిల్లా. కోయిలకుంట్లతాలూకా శౌకుగ్రామములో ఒకరున్నారు, వీరుచింతలపల్లిరామావధానులుగారు, వీరుజ్యోతిష వైద్య, స్మార్తాదివిద్యలందారి తేరినవారు.

ఒకవారు నెల్లూరుజిల్లా వెంకటగిరిరాజధానిలోచేరిన చేర్లదిన్నెగ్రామవాసులగు చింతపల్లినృసింహశాస్త్రివర్యులు వీరుబళ్ళారి మునిసిపల్ హైస్కూల్ సంస్కృతాంధ్రోపాధ్యాయపదవిలో పంద్రెండువత్సరములుండి, శ్రీవెంకటగిరి రాజావారియనుమతినిర్ధిష్టబాణుని కాదంబరినిమహాయాత్ర్కోను సారముగా శృంగారకాదంబరిగా రచించిరి. వీరుమేధాదక్షిణా మూర్తిమంత్రోపాసకులు,

ఇట్లుపండితకవివరేణ్యులుగా వెలసిన యీచింతలపల్లివారిలో, మూలపురుషులలో, నాల్గవవారు పుల్లయ్యశ్రౌతి,యనునాతడుకీ॥శే॥ కాశీకాలమందు బడిపంతులుగాపనిచేసిరి. బడిలోపంతులవారనివిద్యార్థులుపిలిచెడివారు ఇక గ్రామజను లెల్లరు పుల్లయ్యశ్రౌతులవారని. పుల్లాపంతులవారనిపిలుచుచుండిరి, నాటినుం

ఈచింతలపల్లివారు కొందరు పుల్లాపంతులవారని వ్యవహారముగా వెలసెను. వీరలలోగూడా పండితులు కవులుగానెందరోగలరు. కొందరిని పేర్కొందును.

పండితులు, కవులు

[౧] పుల్లాపంతుల పెద్దసంజీవయ్యగారు, వీరునామాతామహితంద్రులు.వీరుగద్వాల,వనపర్తి, గోపాలపేట, కొల్లాపురాది సమస్థానములందు జ్యోతిషము, సాహిత్యాదిపరీక్షలనిచ్చి పండితుల పొగడ్తగాంచినవారు. సంవత్సరవార్షికముభూములు, ఇప్పటికిని వీరిసంతతికి జరుగుచున్నవి. వీరు [౧] వ్యాకరణబాలబోధను, (౨) జ్యోతిషవివరణమును వ్రాసినట్లు వీరికొమారులకడ నేను కొన్నాళ్ళక్రిందట చూచినాను. వీరిస్థిరనివాసమునంద్యాల సమీపమున బోతుకుంట్ల గ్రామము-వీరికి నలుగురు కొమార్లు, ఇద్దరు కొమార్తెలు, ఒకరు నామాతామహి, రెండవవారు నాచిన్నాయనగారైన గొట్టిముక్కల రంగనాధశాస్త్రి వర్యులధర్మపత్ని-కొమారులు ముగ్గురు రాజకీయాదియుద్యోగములందున్నారు-ఒకరు దేవియుపాసనా ధురంధరులై నంద్యాల నివాసముగా నిల్పించుకొనియున్నారు, చిన్న సంజీవయ్యగారు జిల్లామేజస్ట్రేటు పదవియందుడిరి. వారికిద్దరు కొమారులు పెద్దవారు తండ్రిపదవిలోనున్నారు. రెండవవారు శాస్త్రాదివిద్యలందు ప్రతిభగలవారై స్వగ్రామములోనున్నారు- ఇదిపుల్లాపంతులవారి ప్రథమచరిత్రభాగము-

రెండవ వంశము కర్నూల్‌జిల్లా, మార్కాపురము తాలూకా బోదముపాడు, అగ్రహారంలోఒకకుటుంబము వెలయుచున్నది- వీరునలువురన్నదమ్ములు, నలువురుకవులే, గద్వాల, వనపర్తి, ఆత్మకూరు, దైవముదిన్నె మొదలగు కవితాసభలకువచ్చి అష్టావధానములు గ్రంథకవిత్వములుచెప్పిమెప్పువడసి సంభావనముపొంది ప్రతివత్సరముకెళ్లుచున్నారు- ఇట్లువీరు నలువురు (౧) సూర్యనారాయణకవి, (౨) సుబ్రహ్మణ్యకవి, (౩) విశ్వనాథకవి, [౪] వేంకటరామకవి యని వీరిపేరులు. నేనువీరినిచూచినాను- ఈవిధముగాచింతలపల్లివారి వంశము నాటినుండి నేటివరకు విద్వత్పాండితకవిత్వసంపదగలవంశమై విలసిల్లెను-

చింతలపల్లి వారికి, గంగాపురమువారు బాంధవ్యముగలవారు, చింతలపల్లివారు చిరిగెల్లివారికి దౌహిత్రతజెందినవారు-నేనుగూడా చిరిగెల్లివారి మనుమడనే- ఈ చిరిగెల్లిగ్రామము నంద్యాలకు సమీపమునగల ...-వీరు కొల్లాపురరాజధానిపురవాసులును, రాజ పౌరోహితులును, పండితవంశము గాబరగినవారును [గంగాపురము వారిచరిత్రకోరినచో వివరములనుపంపుకొందును] వీరును అనుగ్రామములలో కాపురస్థులుగా వెలయుచున్నారు-

చింతలపల్లి వీరరాఘవకవిని గంగాపుర దేశపాండ్యాలుపొగడినట్లు శ్రీమదాచార్యులవారు వ్రాసిరి-కాని గంగాపురము, దేశపాండ్యాస్థలము గాదు. హిందూరాజులకాలములో శ్రీచెన్నకేశవస్వామికి గ్రామమును దానముజేసియుండిరి- కొన్నాళ్ళసహింహూరాజ్యధ్వంసమైనతర్వాత మహమ్మదీయులపాలనలోనుండి ఒకమహమ్మదీయ రాజుజాగీరుగా నేటికిని పాలింపబడుచున్నది- ఆచార్యులవారి యభిప్రాయమున్నట్లే గంగాపురముకవిబంధువులే పొగడినట్లుభావించుట యుక్తము-ఇట్లే ఏనుగులక్ష్మణకవి కూచిమంచితిమ్మకవిని 'తేనియతేటలు మా కూచిమంచి తిమ్మయమాటల్,'అని స్తుతిజేయుటేదా, ఇచటగూడా యిట్లే భావించుకోవలయును-

గ్రంథప్రకటన యత్నము

మధురవాణీవిలాసమును నేను ప్రకటింపనిచ్చగించినాడ-ప్రతిలభింపక చాలాకాలమునుండి ప్రయత్నమునేయుచున్నాను- శ్రీమదాచార్యులవారు, నాకుగ్రంథమును మండపిమండి, తాముసవరించిన పాఠభేదాదివివరణగ్రంథమును నాకుదయచేయించినచో శతావధానులకీర్తిని పాండిత్యమును లోకమునకు వెల్లడింపగలవాడను- నాబాంధవులు గ్రంథముద్రణద్రవ్యము నొసంగునట్లు నాకు వాగ్దత్తము నేసినారు- ఈ వ్యాసాభిప్రాయమును శ్రీమాడ- రామానుజస్వామి ఆచార్యులవారు జూచి తప్పులున్న సవరించి నాప్రార్థననంగీకరించవలయునని యింతటితో విరమించుచున్నాను.

నాఅడ్రసు క్రింద తెలుపబడుచున్నది:—

మారానుమగాల, వ్యాపర్లపోస్టు రాయమా రుజిల్లా-

పురపాలకకార్మికులసభ

న॥ మెహిదీ నవాజుజంగుగారి బోధ

అపూర్వమైన ఉత్సాహము

౧౯ఖుర్దాదు శుక్రవారమునాడు ప్రొద్దున౧, గంటలకు హైద్రాబాదునగరంలోని బాగెఅమాలోని జంపుకేసుల భవనములో (టౌనుహాలువద్ద) సుమారు౨౫౦౦ పురపాలక సంఘకార్మికులయొక్క సభజరిగెను. ఈ భీజ శ్రమజీవులను నవాబ్ మెహిదీనవాజుజంగుబహద్దరుగారు సమావేశపరచియుండిరి. సఫాయి డాక్టర్లు,ఉద్యోగులు గుమాస్తాలు, అమీనులు,జవానులు, విరివిగావచ్చియుండిరి. స్త్రీలును పురుషులును కార్మికవర్గమువారు సుమారు ౨౫౦౦మందివరకు వచ్చియుండిరి శ్రీమతి సరోజనీనాయుడుగారును, శ్రీమతి పద్మజానాయుడుగారును విచ్చేసియుండిరి. దూరశ్రవణయంత్రము అమర్చబడియుండెను. మొదట పురపాలకసంఘము నాజింగారగు న॥ మెహిదీనవాజుజంగు బహద్దరుగారు ఇటీవల శ్రీ. మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి మాతగారి మరణము సంభవించినందున ఆమెయొక్క ఆత్మశాంతికైప్రార్థనలుచేయుటకు రాజకుటుంబమువారికి సభవారిసానుభూతిప్రకటించుటకును ఒకతీర్మానము ప్రవేశపెట్టిరి. శ్రోతలు ఇతరులుఅందరునునిలిచి తీర్మానమునకు ఆమోదించిరి, నాజింగారు తీర్మానమును తెనుగులోనే చదివిరి. తెనుగులోనే దానిని వివరించి చెప్పిరి. దానికే సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు వివరించి తెనుగులోచెప్పిరి. అటుతర్వాత నాజింగారు తెనుగులోనే తాముకార్మికులకు కలిగించినసౌకర్యములను గురించి వారికిట్లు తెలిపిరి. "మూడేండ్లక్రిందట వీధులూడ్చునట్టి సఫాయినౌకరుల జీతములలో ప్రతివ్యక్తి జీతములను ఒక్కొక్కరూపాయి వంతున నెలజీతము హెచ్చుచేయించి అట్టిరూపాయిలో ప్రతినెలకు ప్రతివ్యక్తి ౪ అణాలు భీమా కిచ్చునట్లును ౪అణాలుస్టోరు సామానులకు ఇచ్చునట్లును ఏర్పాటుచేయబడెను, వానిఫలితముగాభీమా చేసినబీదలకుచాలా లాభము కలిగినది. ఎన్ని ఏండ్లుపనిచేసినను ఈబీదలునౌకరి వదలుకొనిననాడు రొప్పుటివలెనే దరిద్రులుగా ఉందురు. విపత్తువచ్చి చనిపోయినవారిపిల్లలకుదిక్కుండదు. ఈరెండేండ్లలో ౫-౭మందిబీదలీలు చనిపోయిరి. వారు ౭-రూపాయిలనుండి ౧౦౫రూపాయిలవరకు భీమాఖిస్తుల కట్టియుండిరి. వారి వారసులకిప్పుడు ౩౦నుండి ౭౦రూపాయిలవరకు లాభించుచున్నది, ఇప్పుడూపైకొన్ని వారి వారసులకిచ్చుచున్నారు. స్టోరుద్వారా ౯౦౦౦రూపాయిల ఖరీదుగల చీరలు,రవికెలు, ధోవతులు అగ్గువగా నౌకర్లకు పంచిపెట్టబడినవి, ఇంకనూ నౌకరులకు భోజనసామానులు అగ్గువగాఇప్పించు ఏర్పాట్లుచేయదలచినాము, ఈనౌకర్లుచాలమంది అప్పులపాలైనారు. అప్పులవారివడ్డీలుచాలా భరింపరానివైయున్నవి, కాని నౌకరులు మాకుఅధికారమియ్యవంతవరకు వాటిని తీర్పచేయజాలము, నౌకరులయిండ్లలో పారిశుధ్యమేర్పాటు చేసినారు, వారిగుడిసెలకు సహాయము చేసినాము. వారిపిల్లల చదువులకు ఏర్పాటుచేసినాము, వారికి ఉచితవైద్యము ఇప్పించుచున్నాము.

తర్వాత శ్రీమతి సరోజనీనాయుడుగారు చనిపోయిన వారివారసులకు భీమా మొత్తమును పంచిపెట్టిరి. ౭రూపాయిలు భీమాకట్టినవానిభార్యకు ౩౦రూపాయిలు దొరికెను. ఇట్టిమొత్తాలను ౫-౭ వారు అందిపొందిరి, వారుపైకొన్ని ఎందుకొని ఆనందబాష్పాలను ప్రత్యక్షముగావదలిరి. నాజింగారి కాళ్లపైబడి కృతజ్ఞతను తెలుపుకొనిరి. ఆ దృశ్యము ఎటువంటికఠినులనైనను కరిగించునట్టిదిగా ఉండెను. సభ౧౧గంటలకు ముగిసెను.

బాదేపల్లి భారతము

మార్కెటు గుమాస్తా బర్తర్ఫు

(విలేఖరి)

జడిచర్లస్టేషను, ౧౫-౪-౪౧

మామార్కెటు మహత్మిమ్ కచేరీలో పనిచేయుచుండిన మహమ్మద్ మౌలానా యుసుఫ్ మహమ్మదుహుస్సేన్ అనువతడు యిచ్చటనొక సాహుకారువద్ద భోజన పదార్థములు అరువుతీసుకొని పట్టిపై దస్కతు చేసియిచ్చియుండెను. సరస్వతి ప్రసన్నమే గాని లక్ష్మీప్రసన్నం కానందున సాహుకారుగారు డబ్బు అడుగగా ఒకరోజున తనంతవాన్ని అడుగునా యను అహంభావముతో పైబడికొట్టెను దానివిషయమై కొర్ట్యాయిబడెగాని ప్రయోజనముకలుగలేదు. బుజువుకాలేదని కేసుకొట్టివేయబడెను. ఈమధ్య మాతాలూక్దారు యిచ్చటికిరాగా సాహుకారుచిట్ఠీ తీసుకొనివెళ్ళి తనకుజరిగిన అన్యాయం మనవిచేసుకొనెను అసమయమున మార్కెటునాజంసాహెబుగారుకూడ తాలూక్దారువారివెంట నుండిరి. అధికారులు మౌలానాగారినిపిలిపించి అడుగగా దస్కతుతనదికాదని బొంకెను. దానిపై దఫ్తరుపుస్తకములలోనున్న ఇతనికిసంతకములతో చిఠిపైనున్న సంతకమును పోల్చిచూచి దస్కతు మౌలానాగారిదేయని నిశ్చయించి యిట్టివారలు ప్రభుత్వోద్యోగమునకుపనికిరారని బర్తర్ఫు చేసిరి.

జమేదారుగారు భజనలు బందుచేయించుట

పగలంతయుపనిచేసి విసిగియుండురుగాన ఉత్సాహముగాయుండుటకై యువకులు కొందరు రాత్రిపూటలందు కొంతసేపు భజనలుచేయుచుండిరి—ఒకరోజున మా జమేదారుగారుదయచేసి హుకుంలేనిది భజన చేయకూడదని బెదరించుటచే యువకులుభయపడిరి. ఈవిషయమై జిల్లాపోలీసు మొహత్మిముగారివద్దకు జానపాటి సత్యనారాయణగారువెళ్ళిమనవిచేయగా చిన్నచిన్న ఉద్యోగులు తెలియక ఆటంకపర్చిన భయపడనక్కరలేదనియు ఆవరణలో భజన చేసుకొనవచ్చుననియు మొహత్మింగారు సెలవిచ్చిరి. అనవసరజోక్యం కల్గించుకొనకుండ అమీన్ సాహెబుగారికి తెల్పుకొనవలసినదనికూడ మొహత్మింగారుచెప్పిరి. కాని మా జమేదారుగారు సంతృప్తిపడక యిజాజతుకావలెనని పట్టుబట్టిరి. దానిపైభజనసమాజమువారు తహశీలుదారుగారివద్ద దరఖాస్తు పెట్టగా, తహశీలుదారుగారు తాలూక్దారుగారికి దరఖాస్తు పంపిరి. భజనచేసుకొనుటకు యిజాజతు అవసరమేలేదనియు నిరాక్షేపణగా చేసుకొనవచ్చుననియు తాలూక్దారుగారు హుకుంయిచ్చిరి.

శ్రీ ఆంజనేయాంధ్ర గ్రంథాలయ పునరుద్ధరణ

మాగ్రంథాలయస్థాపన ఏ దుర్ముహూర్తమున జరిగెనోగాని, ఎన్నియోసార్లు భూశయనము చేయబడియు, నశింపక జీవచ్ఛవముగతె యేమనుటకు దుగులేక అల్లాడుచున్నది. ఈమధ్య ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులవారు ఈప్రాంతమునకు దౌరావచ్చినప్పుడు జిల్లా సంఘనిధినుండి ధనసహాయము చేయించిరి—ఇప్పుడీగ్రంథాలయము శ్రీ పెరుమాళ్ళ ఖండేరావుగారింట నొక భాగములో నున్నది. ఇకమున పోలీసువారప్పుడే మా ఖండేరావుగారిని గ్రంథాలయమునకు యిజాజతుతీసుకొంటివాయని యడుగ మొదలిడిరని తెలిసినది.

విషాదము

హుజూరునగరం ఖుర్దాదు౧౧

మ.రా.శ్రీ కొఖ్ఖారు వెంకటరావుగారు జమీందారుగుండేపూడిఖుర్దాదు౧౦వతేది ఫసలీ తేదీన సాయంకాలయందు మధ్యాహ్నము దివంగతులైరని తెల్పుటకు చింతిల్లుచున్నాము. వీరువయోవృద్ధులయ్యుసంస్కారప్రియులు, యువకోత్సాహముగలవారు. మధిరతాలూకాయందు సంపన్నులగుజమీందారులు వుదారస్వభావులు, సుప్రసిద్ధకవులచే కొన్నిగ్రంథములనువ్రాయించి ప్రచురింపించి ఆంధ్రభాషకు దేశమునకు సేవజేసిరి.

ఇట్లు
టి. శేషగిరిరావు

విషాదము

నిజామాబాదు(దక్కను) ఏప్రిలు౧౫

దిగ౫-౪-౪౧ మంగళవారంసాయంత్రం ౫గంటలకు నిజామాబాదు దయానంద అనాథాశ్రమముకొరకున ఆర్యసమాజమందిరములో శ్రీ పరమభక్తుడైన సేట్ జామ్మద్ లాల్ జీగారు తీర్థయాత్రలుసేవించుచు అయోధ్యలో స్వర్గస్థులైనందున విషాదము తెల్పుటకై శ్రీమాన్ పప్పుకిషన్ రావు వకీలుగారిఅధ్యక్షతలో శోకసభ జరిగెను,

గోభక్తధర్మాభిమానులైన నిజామాబాదునివాసి సేట్ జామ్మద్ లాల్ గారు స్వర్గస్తులైనందుకు దుఃఖమును వెల్లడించుచు, వారిఆత్మకు శాంతినిచ్చుటకును, వీరికుటుంబమునకు ధైర్యము నిచ్చుటకును పరమాత్మునిప్రార్థించు తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

డి. వి. స్వామి
అధిష్ఠాత

బీదలకుఉచితచికిత్స

(స్వ.వి)

మహబూబునగరం, ఏప్రిలు ౧౩

నిజాంఆయుర్వేద వైద్యశాల శ్రీఅయ్యప్పగారు తెరచుకొని కొన్ని అవుషధములు పెట్టియుండెను. అతనిమరణానంతరము కొన్నిమాసములకుజ మూయబడెను. తిరుగ మొన్నకొన్నిరోజులక్రిందట శ్రీ శివునయ్య హకీంగారుకొన్ని అవుషధములు బీదలసౌకర్యార్థమై పెట్టి వైద్యాలయమును తెరచినారు పల్లెటూరివాండ్లుకూడ సంతరోజులలో వచ్చి అవుషధములుకొనిపోవుచున్నారు. వీరియౌషధములు చాలతక్కువగాయున్నవి. ఈసంఘ సభ్యులగుహకీములందరు అతనికితోడ్పడి అవుషధాలయములో మందులు సప్లయిచేసిన వీరెక్కువగా బీదలసేవచేయగలరని నాయూహ. ఇప్పటికిబీదలకు వుచితముగా నవుషధములనిచ్చుచున్నారు, పల్లెటూరివారుకూడారావచ్చును. మంచి అవకాశము.

రాత్రిపాఠశాలపైచర్య

నారాయణపేట: ఖుర్దాదు ౬.

ఉగాదిసంవత్సరమునాడు వైదికరాత్రిపాఠశాలస్థాపించబడెను. ఆర్యసమాజస్థాపనదినవిషయమై మరియు పాఠశాలస్థాపించబడినఉద్దేశము అను తెల్పుటకొరకై నరసింగుఅవధూతిమఠములో ఒకధార్మికసభ హైందవధర్మోన్నతికై జరుపబడెను. పోలీసుఅమీన్ గారు ౪-౭-౫౦ ఫసలీనాడుఆర్యసమాజమంత్రియగు రాజమల్లయ్యనుపిలిపించి నీవుయేపరిఅజ్ఞవలనసభజరిపితివి అనిఅడిగిరి. అందులకుమంత్రిగారు చౌదివారిలోసభచేస్తేఆజ్ఞపొందుటఆవసరముక్రొత్తనియమావళుల ననుసరించి సభజరిపినాము ఈసభకేవలము మతసంబంధమైనదనిచెప్పిరి. తదుపరిమంత్రిగారికిపేట సర్కారిమొహరులేని ఒకనోటీసుజారీచేసినారు.

బనాంరాజమల్లయ్యమంత్రి నారాయణపేట ౨౪-౬-౫౦ ఫస్లీనాడు పాఠశాలనిమిత్తమై సభజరిపినారు ఇట్టిసభకై యెట్టిఆజ్ఞ అవ్వల్ తాలుకుదారుగారిచేపొందితిరాలేదా పొందినట్లయితే ఈనోటీసుప్రత్యుత్తరంఇచ్చేది.

ఇట్లు
యస్. సాంబమూర్తి సిద్ధాంతరత్నం,
ప్రచారకుడు,
నారాయణపేట

కేశంపేటతిరుణాల

(స్వ.వి]

కేశంపేట, ఏప్రిల్ ౧౧

ఈతిరుణాల పూర్వముకన్న చాలావైభవంగాజరిగెను వేలకొలదిజనమువచ్చియుండెను. నేటిరాత్రిరథోత్సవము రాత్రి ౧౦॥ ౧౦ ౪౦ కుజరుపబడెను. శ్రీరాణిగారు యథాప్రకారము మేనాలోకూర్చొని రథముచుట్టు ప్రదక్షిణగావించిరి. మంగళహారతినొసంగిరి శ్రీరాణిగారుమేనాముందు భోగం అధికారులుఅడుగులకు మడుగులొత్తుచుండ మహాజనము వెంబడించ రథముగుంజబడెను. ఒక మైదానములో వేశ్యలగానప్రదర్శన గావింపబడెను, కాని వారందరుఉర్దూలోనే తమపాటను పాడినవినిపించిరి మందులుకాల్చబడెను, పూర్వపురీతిగ నేమరల ఆఫీసర్లుముందు తిర్యాతశ్రీ రాణిగారిమేనా,సర్కారురథము మహాజనముతో యథాస్థానమునువచ్చెను. పగటికి భోలామందియాత్రికులకు బత్తాలనిచ్చిరి, భోజనసత్రముల నేర్పాటుచేసిరికాని తగినవ్యావసేజాకాలేదు. ఇదివెలకులకుజరుగుజాతర కావున అంగడులు చాలతక్కువపడియుండెను, నాగరుకర్నూలు తహశీలుదారుతదితరఆఫీసర్లకు జల్సాచేయబడెను- భోగమువారిఆటపాటలుకూడ జరుపబడెను,

గోలకొండపత్రిక

వృషనామ సం॥ర చైత్ర బ॥ ౧౦

సోమవారము

ప్రజావిద్యాపరిషత్తు

నాల్గవ ప్రజా విద్యా మహాసభ పండిత వినాయక రావుగారి అధ్యక్షతలో పర్భనీలో ౧౦ దినాల క్రిందట జరిగెను. ౧౨ ఏండ్లక్రిందట ప్రారంభింపబడిన యీ పరిషత్తునింత వరకు ౧౨సభలు చేయ వలసియుండెను. అందుకుమారుగా నాల్గే సభలను చేయ గలిగెను. దీనివలన ఈపరిషత్తును నడుపు వారిలో శ్రద్ధ తక్కువగా కనబడుచున్నది. సభా కార్యక్రమము, అధ్యక్షుల ఉపన్యాసాలు, తీర్మానాలు, ఇతరపత్రికలలో కొన్నింటికిమాత్రమే పంపినట్లుకనబడుచున్నది. మాకుమాత్రము తీర్మానాలు పంపలేదు. ఉపన్యాసాలు కూడా మా ప్రత్యేక ప్రయత్నముచేతనే మాకు లభ్యమయ్యెను. అందుచేత మావిమర్శ కూడా ఆలస్యముగానే వచ్చుచున్నది. నిజమైన సేవచేయదలచినచో విద్యాపరిషత్తునకేర్పడినకార్యకర్తలుఎక్కువశ్రద్ధ, పరిశ్రమ, చేయవలసి యుండును.

మన రాష్ట్రములో విద్యాసంబంధములో రెండుమహాసభ లేర్పడి యున్నవి. ఒకటి కొన్ని మాసాలక్రిందటఓరుగల్లులో సభజరిపిన విద్యామహాసభ. రెండవది ఈ ప్రజావిద్యా పరిషత్తు. రెంటిదృక్పథము లో భేదమున్నదని యిదివరలోనే మేము తెలిపి యుంటిమి. అందు ముఖ్యమైనది ఉర్దూముల్కీభాషల స్థానమును గురించి నట్టిది. వరంగల్ లోజరిగిన విద్యాసభలో ప్రభుత్వాధికారులు పాల్గొని ఉపన్యాసాలిచ్చిరి. ఈ ప్రజాపరిషత్తులో ఆజాడ లేమాత్రమున్ను కానరాలేదు. కావున ఒకటి అధికార విద్యాసభ అనిన్ని రెండవది ప్రజావిద్యా మహాసభ అనిన్ని, తలపవచ్చును. ఇంకొక భేదముకూడా వ్యక్తమగుచున్నది. వరంగల్ విద్యామహాసభలో మువల్మానులు ఎక్కువగా పాల్గొన్నారు. ఒకరిద్దరు హిందువులును పాల్గొన్నారు. పర్భనీవిద్యాసభలో ముసల్మానులు పాల్గొనినట్లు ఏమియు జాడ లేదు. కావున ఒకటి మునల్మానులకు ప్రధానమైనదనిన్ని ఇంకొకటిహిందువులకుప్రధానమైనదనిన్ని అనుకోవచ్చును.

పర్భనీ విద్యామహాసభలో అధ్యక్షులైన వినాయకరావుగారు ఒకపెద్ద ఉపన్యాసాన్ని ఉర్దూలో చదివి వినిపించినారు. అందు వారుసూచించిన అభిప్రాయాలలో నవ్యత ఏమియు కానరాదు. ౧౨ ఏండ్లక్రిందట ప్రజావిద్యామహాసభ ఏర్పడినపుడు ఏసమస్యలుండెనో అవన్ని యునేడును ఇంచుమించు వర్తించుచునే యున్నవి. అందుచేతవాటినిగురించి మెవ్వరైననునకలఅధ్యక్షత వహించినవారు చర్చింపకఉండజాలరు. వారుచర్చించిన విషయాలేవనగా

(౧) విద్యా వ్యాపకము పలకులవ్యయమునాడు ఎంతయుండెనో నేటివ్యయమునాడును ఇంచుమించు అంతేయుండుటయేల?

(౨) విద్యావ్యాపకము ఇంచుమించు అవ్యక్తస్థితిలో ఉండుటేల?

(౩) నిర్బంధప్రారంభ విద్యయొందుకు రెండుతరాలనుండి ప్రజానాయకులు కోరినను ప్రవేశపెట్టరు?

(౪) ఖాస్గీ బళ్ల పైనను, అఖాడాల (వ్యాయామశాలల) పైనను, ఆంక్షలేల తొలగించరు?

(౫) మాతృభాషలలో ఉన్నతవిద్య, మాధ్యమిక విద్య ఏలచెప్పించరు?

(౬) బాలికల కెందులకు ఉర్దూ నిర్బంధ ద్వితీయభాషగా ఏర్పాటుచేసినారు?

(౭) హిందువులలో విద్య ముసల్మానులలోని విద్యకన్న చాలా వెనుక బడి యుండు టెందులకు?

ఇవివారుచర్చించిన ముఖ్యాంశాలు. ఈవిషయాలనుగురించి మేము పలుమారు మా అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచియున్నాము, అవి మాపాఠకులకందరికిని సువిదితమేయని తలతుము. అధ్యక్షులవారి ఆక్షేపణలన్నియు సకారణములుగాడన్నవని స్థూలముగా చెప్పవచ్చును. పైలోపాలను తొలగించు వరకు యాక్షేపణములు ప్రకటింపబడుచుండుటలోఆశ్చర్యములేదు. ఈ మహాసభలో కావింపబడిన తీర్మానములను గురించి మాత్రము మరొకమారు చర్చింతుము.

ఓ-షు-వ-ప్రభువుగారి తల్లిగారినిర్యాణము

రెండవఫర్మాను

హైదరాబాదు ఏప్రిలు ౧౬

మ-ఘన- నిజాంప్రభువగారు తమతల్లిగారి మరణసందర్భములో రెండవఫర్మానును ప్రకటించినారు. అందిట్లుసెలవిచ్చినారు:

మాతల్లిగారు తుదిప్రయాణములో ప్రథమ వెంట(?)యొక్కరిక్కవచ్చినా వారిచర్యదక్కను చరిత్రలో జ్ఞాపకముంచుకొనదగినదియుండెను.- ఇట్టికార్యము అదృష్టవంతులభాగ్యానికే చెల్లును- అదృశ్యాన్ని చూచి నాపోయినదృష్టానికి ప్రతిరూపాన్ని దక్కను ప్రజలు సాక్షిమ్ముచున్నారనిఅనిపించినది.-జేకియుప్రజలుమాతల్లిని దక్కను మాత ఆనిసంబోధించి బిరుదమిచ్చినారు.- ఈకబ్రము మమాతల్లిఆత్మవిని అనందించుచుండును కావున ప్రసంవత్సరము ౧౬ రబ్బీలల్ తేదీనాడు రాష్ట్రిమందటను ఒకదినముసెలవు ఇచ్చుటకై ఆజ్ఞాపించుచున్నాను.

ఆంధ్రవిజ్ఞాన గ్రంధాలయము

వార్షికోత్సవం

సదాశివపేటలోని పై గ్రంథాలయముయొక్క వార్షికోత్సవము ౨౧ ఖుర్దాదుగురువారం నాడు శుక్రవారంఉదయం ౯ గంటలకుండి శ్రీ తేలపల్లి వేంకటేశ్వరరావు, బి.ఎ.గారి అధ్యక్షత జరుగును.

గ్రామపునర్నిర్మాణ సమితి

ప్రధానమంత్రిగారి అధ్యక్ష్యములో సభజరుగుట

హైదరాబాదు(దక్కను), ఏప్రిలు౧౯ గ్రామపునర్నిర్మాణకేంద్రసమితి ఒకటినిజాం రాష్ట్రములో ఏర్పడినది- దానిసమావేశమొకటి ౧౮-౪-౧౯౪౧నాడు సర్ అక్బర్ హైదరీగారి అధ్యక్ష్యములో వారిభవనములోజరిగెను. ఆసందర్భంలో ప్రధానమంత్రి గారిట్లనిరి.

మూడేండ్లక్రిందట గ్రామపునర్నిర్మాణకార్యక్రమమారంభమయ్యెను.-అది తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నది.-గతసంవత్సరం కొన్నిమార్పులు చేయబడియుండెను- అవికార్యయాపంలో ప్రవేశపెట్టబడినవి-దీనినిచూడగా దీనికి బాధ్యులైనవారు మంచిశ్రద్ధకలవారని వ్యక్తమగుచున్నది-లోకల్ఫండుశాఖవారు దీయాలను గ్రామాదులకొరకై సిద్ధముచేయుచున్నారు-మరియు విత్తనం కోటిల లను గ్రామములకు సప్లయిచేయుటలో ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారు-

అయితే గ్రామజనులకొక మరమ్మ్యాసం మిగిలింది. తనకుగాను అంతేయు ఇతరులేచేసిపెట్టవలెననుభావము వారికికలిగింది. ఈలోపాన్ని తొలగించి ఆత్మశక్తి వికలింపచుటకై యీయుద్యమము పనిచేయుచున్నది

(గ్రా.పు.ని. (గ్రామపునర్నిర్మాణ)కార్యంలో పనులు తొందరగా ఫలితాన్ని ఇచ్చేవికావు. గ్రామజనులలో క్రమముగా భావపరివర్తనం కలుగచేయవలెను. ఇట్టిపనులలో గ్రామజనులతోకలిసిమెలిసిపనిచేయుట, వారిసమస్యల నాకర్షించుకొనుట ముఖ్యము. అధికారులబలముపైననే ఆధారపడుటవలన లాభముకలుగదు. కావునదాన్ని భివృద్ధి కరము శాఖల సంబంధముకలఅధికారులును ముఖ్యముగాతెహసీల్దారులును గ్రామజనులతోసంబంధముకలవారుగా ఉండవలెను.

గ్రామాలలోని పలుకుబడి కలవారిని తమవశములోనుంచుకొనిపనిచేసిన గ్రామాభివృద్ధి విజయవంతమైనదగును.

యధార్థమేమనగాపట్టణాలలోను గ్రామాలలో ఉండుఅధికారులకు ప్రజాసేవకులప్పాదయపూర్వకమగుసానుభూతిలేనందువలన గ్రా.పు.ని కార్యము వృద్ధినొందలేదు. ఈ విషయమును అధికారులకూను గాగమునింపలేదనితలతుము వారుఆసక్తికారన్గమువారి సహాయముయొక్కవిలువను సరిగా గుర్తించలేదు.

గతసంవత్సరము సేవమార్చిటాకుచు హైదరాబాదు సహకారయామేయును సహాయముతోండవలెనని తెలిపియుంటిని. ఇప్పుడుపటంచెరువులోని గ్రా పు.ని. కేంద్రము యీయూనియను వృగింపబడినది

గ్రా.పు.ని. కేంద్రము ముల్కీభాషలలో గ్రామాభివృద్ధినిగురించి యీసపత్రికనుప్రచురించి గ్రామాలలో ఉచితంగా పంచిపెట్టుచున్నారు”

గ్రంథనిషేధము

ఈక్రిందిగ్రంథాలు ఆక్షేపణీయమైనవని హైదరాబాదుప్రభుత్వంవారు రాష్ట్రములోనికి రాకుండా నిషేధించినారు (౧) భాగానగర్ పంరంభము (ఇంగ్లీషు) (౨) ఆ.శమ ప్రేమపుష్పాంజలి దీనిని బెనారస్ సాహిత్య పుస్తకాలయంవారు ముద్రించినారు, (౩)మనోహర పుష్పాంజలి సయాల్ కోటలో ముద్రించినట్టిది.

ఈమూడును నిషిద్ధములైయున్నవి.

మోజందాహీగారి ఆగమనము

రాజనమాకుస్సైన మహారాజా నవాబ్ మొ అజంజాయిబహద్దర్ గారుతన అవ్వగారిమరణానంతరము వెంటనే హైదరాబాదుకు తిరిగివచ్చిరి

ఖాస్గీబళ్లబోర్డు

నిజాంరాష్ట్రములో ఖాస్గీబళ్లు విరివిగాఉన్నవి కాని ఒకకేంద్రము వాటికేర్పడలేదు. ఈలోపాన్ని తొలగించి బలీయమైన కేంద్ర మేర్పాటుచేసి నడిపించుటకై ఆలోచనలు. మొన్నటిగ్వలిసభలో చేయబడెను అసంవత్సరములో ఒక కమిటీయేర్పాటుచేయబడెను. శ్రీ సరనాయకగారు అధ్యక్షులు పి. వి. జోషీగారు కార్యదర్శి యితరఘం సందస్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఔరంగాబాదు ఆర్యసమాజం

ఔరంగాబాదులో వసంతవ్రతగారు ఆర్యసమాజస్థాపన చేసిరి.

భారతదేశం లోకోద్ధారకుని అవతారము

డాక్టర్ రవీంద్రనాథ టాగూరుగారి ఆశ

జన్మదినోత్సవంలో శాంతినికేతనమందు ఉపన్యాసము

శాంతినికేతనం, ఏప్రిలు౧౪

డాII రవీంద్రనాధటాగూరు గారి ౮౦వ జన్మదినోత్సవము నేడుజరిగినది, ఆసందర్భమున డాII టాగూరుగారు యీ క్రిందరీతిగా ప్రసంగించిరి.-

“పశుత్వము, రాక్షసత్వము బాహాటంగా మరుగులేకుండా నిర్భయముగా విహారముసాగించినవి ప్రస్తుతమునాను గాయమే ఆశ్వేచ్ఛావిహారానికినిదర్శనము-పాశ్చాత్య నాగరికతలో యీమయ్యీ బీజములుకలవు. ఈఆవమానుషత్వమునకు అంకురములుకలవు.

నాబాల్యమందు నేను బ్రిటిషువారిని కొనియాడియుంటిని. అప్పటికి బ్రిటిషువారికి సామ్రాజ్యకాంక్షఉన్నట్లుగా కన్పించలేదు. వారిప్రవర్తన భారతీయులకు ప్రబోధకరముగాఉండేది. కేను బాలుడనైయుండినప్పుడుకూడా బ్రిటిష్‌వారి సాధరగుణములను కొనియాడుచుంటిని.

భారతీయుల దుస్థితి

బ్రిటిషువారి ఆజ్ఞాపాలన భారతీయులనింపుమనే యున్నారు. అయినను భారతీయులకు కావలసిన జీవనాధారములను కూడా బ్రిటిషువారు ఈదేశంలో లభింపజేయలేదు. బ్రిటిషువారి నిర్లక్ష్యంవల్లనే వారిపరిపాలనకాలమందు నాగరికజాతులకుండవలసిన జీవిత సౌకర్యాలులేకుండా భారతీయులు దుర్గతిచెందియున్నారు-భారతీయులలో భారతీయులకు విభేదములుకల్పించి, భారతజాతియందే దోషమున్నదని భారతజాతిని నిందించుచున్నారు. ఈదేశంలో శాంతికి విఘ్నములను ఉపేక్షించి [illegible] బ్రిటిషుకన్నసాధికారులు ఈపనిని చేయుచున్నారు.

జపానువారికంటె భారతీయులు తెలివితేటలలో తీసిపోయినవారుకారు. జపానులోవలెనే ఇరుగుపొరుగుములుకలుగునగాని వారితత్వము జపానీయుల వాటానుభవించలేదు- ఈదేశములో బ్రిటిషువారు పోలీసుపరిపాలన చేయుచున్నారు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము ఉండరాదనుఅభిప్రాయము వారికున్నదనుటలేదు. మనదేశముల వారికటువంటి అవనమ్మకముఉన్నప్పుడు మనము వృద్ధిలోకి వచ్చుటకు ఎట్టిఅవకాశము లేదు.

భారతదేశ భవిష్యత్తు

నాగరికతఅనునది, సామ్రాజ్యము ఉనుబడి వినాశనముచెందుచున్నది తెలిసికొనినాను. కాని యీలోపముపై నాకుగల విశ్వాసమంతయు భగ్నమైనది. భారతదేశము గొప్ప మానవకోటినుద్ధరించుమహాపురుషుడుపుట్టగలడని నాకుదృఢముగా నమ్మకమున్నది. పాశ్చాత్య నాగరికతయంతయు వ్యర్థమైన ప్రేమటపోగుచేయున్నది. ఈ మహాప్రళయానంతరము త్యాగస్వరూపులైనవారు నిలిచివచ్చి తెరచి మానవకల్మషమును కడిగివేయగలరు ఆత్మజ్ఞానభాస్కరుడు ప్రాచ్యదిశనే ఉదయించగలడు.

శాంతినికేతన ఆశ్రమవాసులైన మీరు నాకు మీప్రేమనుపత్ని దిరిమీ మాసనాశీర్వాదములు, నేడు ఆనేకపరదేశవాసు లుచటచేరిరి. వారిన్నిపరిచయభాగ్యం నాకు లభించినది. ఇటువంటి జన్మదినోత్సవాలు తిరిగి జరుగుటకు జరుగదు. అనేకదేశాలవారితో నన్ను సన్నిహితునిచేసిన ఆధగవంతునకు నేనుకృతజ్ఞుడను.”

టాగూరుగారికివ్వబడిన కానుకలను బాలికలు తీసికొనివెళ్ళియిచ్చిరి పన్నిపాలుపేటి మోహన సేనగారు వేదమంత్రాలుచదివిరి. టాగూరుగారు పసుపురంగుశాలువ తొడగిరి.

టాగూరుగారు ఉపన్యసించినతర్వాత “—X రిక తాతకమి” అని టాగూరుగారు వ్రాసినసందేశాన్ని క్రిస్పా చదివెను.

గాంధిమహాత్ముని సందేశము

“గాంధి గారీక్రింది సందేశమంపిరి.

“నాలు ౬౦ సంవత్సరాలుపాలవు. మీరు ౧౦౦సంవత్సరాలుజీవించి ఉండవలెను. మీమొఖ్యకేమవుకానుకనుకేమి” —గుర్తెరిక ప్రపంచ్యక్తగా టాగూరుగారు నాదేశము భారతదేశముకు కృత్జ్ఞతను. రాంసంద్రజకుకుమ్మా, ౧౦౦నవ్రేండ్లుబ్రతుకుటకు మున్నదాం”

చైనా అధ్యక్షుని సందేశము

చైనా అధ్యక్షుడగు షియాంగ్‌కైషేకగారు ఇట్లుసందేశమంపిరి:—

మీజన్మదినమహోత్సవానికి మీకు అభినందనములు ప్రాచ్య రాజ్యాలన్ని తీరంగిబారిలతో కలిసియున్నవి. మీ ప్రేమసందేశము ప్రపంచమునకు అమూల్యమైనది- పూర్వఆసియాఖండ సభ్యతనురక్షించుటకై చైనా పోరాడుచున్నది. మీ దీర్ఘాయురారోగ్యములకై ప్రార్థించుచున్నాము”

ఢిల్లీకిచేరిన మొదటి సత్యాగ్రహి

గాంధి మహాత్ముని సలహాను అపేక్షించుట

యూపీలోగల లేని సత్యాగ్రహముచేసి, అరెస్టు చేయబడకుండుటవల్ల ఉత్తరసర్కారు జిల్లానుండి ఢిల్లీకిచేరిన డాక్టర్ వి. యల్. ఆయినగారు కాలినడకపై ౧౫౦౦ మైళ్ళప్రయాణము పూర్తిచేసి ఏప్రిలు౧౫వతేదీన ఢిల్లీ చేరి, తర్వాత ఏమిచేయవలెనో తెల్పవలసినదని గాంధిమహాత్మునికి తంతికొట్టించిరి.

యుద్ధపటంలో నల్లమచ్చలు

హాలిఫాక్సుప్రభువుగారి ఉపన్యాసము

అమెరికాలో బ్రిటిషు రాయబారిగానున్న హాలిఫాక్సు ప్రభువుగారు ఏప్రిలు ౧౫వతేదీన న్యూయార్కులో “ఆంగ్లభాషమాట్లాడువారిసంఘము” మొదలుసన్మానించుచు బాల్కన్ ప్రదేశములోను, ఉత్తరఆఫ్రికాలోను ఇప్పుడుజరుగుచున్నయుద్ధములు యుద్ధపటంలో నల్లటిమచ్చలని చెప్పిరి.

యుగోస్లావియాలో సేనలన్నిటని పనిలోకి వదలించుటపూర్తిగాకముందే, ఇంతకుపూర్వముండినప్రభుత్వమువారు అక్కడి సైనికాధికారులతో బ్రిటిషుసైనికాధికారులు సంభాషించుటకు ఒప్పుకొనకపోగా కొత్తప్రభుత్వమేర్పడినతర్వాతిలసంభాషణలుసాగించుటకుసాంకేతుయుగోస్లావియాయుద్ధంలో చిక్కుకొన్నదిఅని హాలిఫాక్సు ప్రభువుగారనిరి. గ్రీసుకును, యుగోస్లావియాకును సహాయముచేయుటకై ఉత్తరఆఫ్రికాలో మాకు సలబలమును మేముతగ్గించుకొంటిమి. దానివలని ఉపద్రవములుమాకు తెలుసును. అయినను అకార్యాలుగుర్తు చేయుటకుసహాయముచేయకుండపోరాదని మేముకృతనిశ్చయులమైయుంటిమి. అందువల్లమేము లిబియానుండి క్రొత్తస్థానములకు తొలగుట అవసరమయ్యెను. ఇట్లుచేయుటవల్లమాకునష్టముకలిగినను, శత్రువులుయుంచుకు సాగినచ్చుటవలన ఆతడునష్టపడునట్లు మేము చేసితిమి.

ఇప్పుడు అమెరికాఅధ్యక్షుడు అమెరికావారి ఓడలకు రెడ్ సీ [ఎఱ్ఱసముద్ర] ప్రాంతమునకు పోవచ్చుటవలన బాల్కనురంగాలకు కావలసినసామగ్రి పాముగా అవిచ్ఛిన్నముగా వచ్చిపడుచున్నదని హాలిఫాక్సుప్రభువుగారుచెప్పిరి.

బ్రిటిషువారిమీదవాలు కొన్నిమాసములక్రింద టికన్న ఇప్పుడు ఎక్కువ భయంకరమైనవనిచెప్పి లార్డు హాలిఫాక్సుగారు సముద్రముపై పోరాటములను గమనించినచో బ్రిటిషువారికి సముద్రముపై బలము ఇంకనుఎక్కువకావలసియున్నదనిరి. ఆదను ఈసముద్రముపై బలము వారికి మంచిపక్షస్థంభములను కూలద్రోయుటకుండు ఎక్కువపనిచేయగలదనిరి

ఆదను హాలిఫాక్సుగారు ఇంతపోరాటములు ఇదివరకెన్నడును రాలేదని, అమెరికా యుద్ధము నిలిచినను సంపూర్ణవిశ్వాసమున్నదనిరి.

సత్యాగ్రహుల నిరశనదీక్ష ముగియుట

కాంగ్రెసుసత్యాగ్రహవివరములు

ఆచార్యకృపలానిగారికి సత్యాగ్రహానుమతి

అఖిలభారతసత్యాగ్రహసమితి ప్రధానకార్యదర్శియగు ఆచార్యకృపలాని గారు సత్యాగ్రహముచేయుటకు గాంధిమహాత్ము డనుమతినిచ్చినట్లు కృపలాని గారినుండి వారిసోదరియగు శ్రీమతికి లేఖ గారికి వచ్చిన లేఖవల్ల తెలిసినది.

భారత దేశంలోకెల్ల చిన్నవయసు సత్యాగ్రహి

సత్యాగ్రహము చేయుటకుముందే రాధాకృష్ణ బజాజ గారిని ఏప్రిలు ౧౫ వ తేదిన సేవాగ్రామంలో అరెస్టుచేసిరి. వీరు సేట్ జమ్నాలాల్ బజాజ గారికుమారుడు. ౧౭ ఏండ్లవయస్సు ఇంతవరకు సత్యాగ్రహులలో ఇంతచిన్నవయస్సుగలవారు లేరు. వర్ధా మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటు ఇతనికి రూ ౧౦౦ జుర్మానా విధించిరి. తీర్పుచెప్పినవెంటనే అతనివిడుదలచేసిరి.

థానా జెయిలులో సత్యాగ్రహుల నిరశనదీక్ష

బొంబాయిలో థానాజెయిలులో సుమారు ౧౦౦ మంది ఏప్రిలు ౧౪ వ తేదినుండి నిరశనదీక్షబూనినట్లును, వారలకిచ్చేఆహారంమంచిగానుండుటలేదనుకారణముచే వారిట్లుచేసిరనియు "క్రానికల్" పత్రికయొక్క ఏప్రిలు ౧౭ వ తేదినాటిసంచికలో ప్రకటించబడెను. ఆసత్యాగ్రహుల బంధువులు కొందరు వారలనుచూచుటకై రాగా అధికారులుచూడనీయలేదట ఆవచ్చినవారు ఆఫీసుగదిలోనుండగా జైలులోపలనుంచి "మేము నిరశనదీక్షనవలంబించినాము" అనుకేకవినవచ్చెనట. ఇటీవలనే విడుదలచేయబడిన ఒకసత్యాగ్రహి డిసెన్యూకైదీలకిచ్చు ఆహారంలో పప్పులో ఆకేశసారులు పురుగులుకనపడినవనియు, రొట్టెలో రాళ్ళుకనపడినవనియుచెప్పెనట ఏప్రిలు ౧ వ తేదీనపప్పులో రెండుఎలుకలు కనిపించెనని ౩౪ మంది డిటెనూలు నిరశనదీక్షబూనిరట. అధికారులువచ్చి ఏమీదోషంలేదందచేసెదమని చెప్పినతర్వాత ఆదీక్షవదలబడెనట థానాజెయిలులో దోమలెక్కువట. ఆస్పత్రిలో రోగులకు కూడ ఈబాధతప్పుటలేదట. బట్టలుతుకుటకును, మట్టినీరిచ్చెదరట.

ఈవార్తవచ్చినమరునాటిసంచికలోనే థానా జెయిలులోనిరశనదీక్షను సత్యాగ్రహులుమానివేసినట్లు వార్తవచ్చెను, సత్యాగ్రహులకోర్కెలన్నిటిని విచారించెదమని అధికారులుచెప్పినమీదట ఏప్రిలు ౧౫ వ తేదీననిరశనదీక్ష మానివేయబడెనట.

ఆంధ్ర దేశసత్యాగ్రహము

ఆంధ్రదేశంలో ఈనెలలో ౪౪౪ మంది సత్యాగ్రహముచేయుటకు అనుజ్ఞపొందిచేసిరి ౧౩౯ మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ౩౦౫ మందిఅరెస్టుచేయబడలేదు అరెస్టు చేయబడినవారలలో ౧౦ మందిఇంకను రిమాండులో నున్నారు. ౨౬ పొంది వదలివేయబడినారు శిక్షలలో ౯ మందికి"ఏ"తరగతిసౌకర్యాలు, ౧౭ మందికి"బి" తరగతిసౌకర్యాలుఒసగబడినవి. సత్యాగ్రహప్రారంభంనుండి ఇంతవరకు ౧౪౨౬ మందికి ఆంధ్రదేశములో శిక్షలువిధించబడినవి ఈనెలలోఆంధ్రదేశమందు సత్యాగ్రహులకు మొత్తము రూ ౧౨౮౯౯ జుర్మానాలువిధించబడెను. సత్యాగ్రహోద్యమప్రారంభంనుండిరూ౧౦౪౪౯-౨-౪ లు జుర్మానావిధించబడెను.

—

డక్కాలో అల్లరులు

పురపాలక సంఘోపాధ్యక్షుని అరెస్టు

డక్కా పురపాలక సంఘోపాధ్యక్షుడును కేంద్రశాంతి సంఘసభ్యులలో నొకడును, డక్కా ప్రాంతపు సివిల్ గార్డుల నాయకుడునుఅగు మహాశయుడు ఏప్రిలు ౧౬వ తేదిరాత్రి అరెస్టుచేయబడెను. అతడుఇల్లుతగులబెట్టె నుండెనని అనుమానించబడెను తర్వాతఅతనిని ౫౦౦౦ల జమానతుపై విడుదలచేసిరి. ౧౬వ తేదిన నవాబుగంజులో ఒకపోటుఒకరినికొట్టిరి. తరువాత ౧౭వతేది మధ్యాహ్నమువరకు ఏమిగాని కొట్లాటజరిగినట్లు వార్తరాలేదు. ఏప్రిలు ౧౭వ తేదిన రామన్నాఅను విద్యార్థిని హత్యచేసినసందర్భములో డక్కా విద్యాపీఠపు ఇరువురు ప్రొఫెసరులఇండ్లు సోదాచేయబడెను.

—

హైద్రాబాదు బజారు ధరలు

తేది ౧౭-౪-౫౦ ఫ.
పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లతూకము
ధరలన్నీ హాలీకే.

బియ్యము	పల్లా ౧కి ధర రూ	అ	పై	
కిచిడీసాంబ్లు	౨౬	౦	౦	
సంబ్లు	౨౪	౮	౦	
ఢిల్లీబోగాలు	౨౩	౦	౦	
రాంభోగల్లు	౧౯	౮	౦	
నాశ్రాం	౧౮	౦	౦	కొత్తవి
	౨౨	౦	౦	పాతవి
అర్కాటి	౧౮	౦	౦	(కొత్తవి
	౨౨	౦	౦	పాతవి
కోవామణి	౧౬	౮	౦	కొత్తవి
బుడుములు	౧౪	౮	౦	
దేశావరి	౯౬ నుండి ౧౪ వరకు			
గోధుమల షర్బతి	౧౮	౮	౦ ౧౯ ౦ ౦	
బన్సి	౧౬	౮	౦	
లమ్కారీ	౧౬	౮	౦	
పోటీదారా	౧౫	౦	౦	
ఎర్రగోధుమలు	౧౪	౮	౦	
జొన్నలు	౯	౦	౦	
తెల్లజొన్నలు	౯	౮	౭	
పచ్చజొన్నలు	౮	౪	౦	
మడికట్టుజొన్నలు	౬	౧౨	౦	
పెసరలు	౧౩	౮	౦	
కందులు	౯	౦	౦	
మినుములు	౧౦	౧౨	౦	
లంకలు	౧౨	౮	౦	
సజ్జలు	౬	౪	౦	
కుసుములు	౬	౧౪	౦	
పప్పు				
పెసరపప్పు	౧౫	౮	౦	
కంది ,,	౧౪౦		౦	
శిరిసెనగ,,	౨౦	౦	౦	
లంక ,,	౧౧	౪	౦	
మినప ,,	౧౮	౦	౦	
పెసర ,,	౧౭	౮	౦	
బెల్లము	౯	౮	౦	
ఉప్పు	౧౨	౧౩	౦	
పుల్లిగడ్డ	౬ నుండి ౪ ౧౨ ౦ వరకు			
తెల్లచరుకు	౧౨ నుండి ౨౦ వరకు			
చక్కెర మణుగుకు (౪౦ సే)				
జావా ,, ,,	౧౪	౦	౦	
బొంబాయి ,, ,,	౧౩	౧౪	౦	
మద్రాసు ,, ,,	౧౩	౧౫	౦	
నిజామాబాదు,, ,,	౧౩	౧౨	౦	
పేరవచక్కెర ,, పల్ల ౧౩,	౧౨	౮	౦	
కర్రచక్కెర,,(౪౦ సే)	౧౬	౧౨	౦	
ఎల్లిగడ్డ ,౧౨సే	౩	౦	౦	
అల్లం ,, ,,	౩	౦	౦	
మణుగు ౧౨ సే				
కొబ్బరినూనె	౪	౮	౦	
కుసుమనూనె ,,	౫	౪	౦	
నువ్వులనూనె ,,	౩	౧౨	౦	
వేరుసెనగనూనె ,,	౨	౭	౦	
ఉండినూనె ,,				
కిరోసిన్ (గ్యాస్),, డబ్బా ౧కి				
నెయ్యి దిమణుగు ౪౦ సే				
బిదరునెయ్యి ,, ,,	౪౫	౦	౦	
తెలంగాణా ,, ,,	౪౧	౦	౦	
వనస్పతి డబ్బా ౧ కిలో		౨	౦	
బంగారు తు ౧కి	౫౧	౭	౦	
వెండి ౧౦౦ తు	౬౧ ౧౨ ౦,	౬౧ ౧౩ ౦		
తు ౧కి	౦	౧౧	౬	
పవను ౧కి కల్దారు రూ	౨౭	౭	౦	
నూలు				
హాలీకి కల్దార్లు	౧౬	౦	౦	
కల్దారుకు హాలీలు	౧౫	౧౫	౦	
అనుమాలు బస్తా	౧౧	౪	౦	
వేరుసెనగ	౭	౪	౦	
వేరుసెనగ బుడ్డలు పల్లా	౧౬౭	౪	౦	
పప్పు పల్లాకు	౭౨	౦	౦	

గమనిక: —

పైధరలు వీలైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము. అయినను ఏవైన పొరపాట్లుండిన వానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకాజాలరు.

—

ఖాదీప్రచారసంఘము

హైద్రాబాదు ఖాదీప్రచార సంఘమునకు మహాత్మా గాంధీ సంస్థాన కార్యదర్శిగా ఉండిన గుండేరావుగారు ౫౦౦రూపాయిలు తమ చనిపోయిన కుమారుని జ్ఞాపకార్థమిచ్చినారు.

—

ఖమ్మంమెట్టు

లోకలుఫండు వ్యవహారాలు

[స్వ-వి]

ఖమ్మంమెట్టు, ౭-౭-౩౦

ఈపురమురైల్వే స్టేషన్ కు మైలుదూరమునందుండి, తాలూకా కేంద్రస్థానముగానుండి మూడు మైళ్ళప్రాంత్యముయుండును, క్రొత్తజనాభాలెఖ్ఖనుబట్టి ఈపురముయొక్క జనాభా (౩౦౭౧)ఉన్నది. మొగవారును (౧౬౫౯) ఆడవారు (౧౩౪౨) యిండ్లసంఖ్య (౧౧౦౨) సంఖ్యగలది. ఇట్టిపురములో ప్రస్తుతపరిస్థితినిబట్టి లోకల్ ఫండుయొక్క దృష్టిచాలాహీనస్థితిలో యున్నది. ఈపురముయొక్క యిండ్లపన్ను లైటుపన్ను కలిసి రివిజన్ అయినతరువాత (౧౭౫౫౫-౫-౦) అయినది. కాకముందు (౧౧౬౯౧-౬-౦) యుండెను. అవసరమునుబట్టి ముందుకూడా యొక్కవచేయుదురని వదంతియున్నది.

లోకల్ఫండు ఇతర ఆదాయముల తఖ్తీలు

ఆదాయము

సైకిలు టేక్సు	౧౨౦౦-౦-౦
సవారీపట్టీ	౧౨౦౦-౦-౦
ఇండ్లకిరాయ	౬౦౦-౦-౦
ముసాఫర్ బంగళాలు	౨౦౦-౦-౦
ముసలిఖ్ మార్కెటు	౨౦౦-౦-౦
డీపరుజరియా	౩౦౦-౦-౦
సర్కారువారివోసయము	౧౭౭౫-౦-౦

ఖర్చులు

దఫ్తరు	౧౫౦-౦-౦
టేక్సు ఉద్యోగులకు	౧౩౯౦-౦-౦
సఫాయి	౯౩౦-౦-౦
జీతములకు	౩౫౦౦-౦-౦
బాజారాబ్రాక్	౩౦౦-౨-౦
అడిట్ గాలికంటోలు	౩౬-౪-౦-౦
రాస్తాలు ఇండ్లుదురస్తగీ	౩౬౨౬-౦-౦
ఇతరఖర్చులు	౫౦౦-౦-౦

ఈతీరుగా ఆదాయవ్యయములతో జర్చుబడుతూయున్నది. కానిఇండ్లవెంటయుండు సర్కారీ కాల్వలయొక్క మురుగుదువాసన, రోడ్లమీది దుమ్ము వృద్ధిలోనేయున్నదికాని, తగ్గుమొఖము యుండిలేదు, లోకల్ ఫండువారుచేసే కృషిఫలితముకనిపించుటలేదు. ఈపురముయొక్క వ్యాపారపరిస్థితినిపట్టి ప్రొద్దున ౧౦ గంటలనుంచిసాయంత్రం ౬ గంటలవరకు ౧ బండినడుమ్త్రోవను చేబండ్లనడిపించుకొనుచు టపాల్లు, సైకిళ్ళవాళ్ళు, మోటారువారు, బాటఇచ్చువరకునిలుచోని అనగా దాదాపు ౧౦ నిమిషములుపట్టును. యుండవలసియుండును దీనివల్లకొన్ని ప్రమాదములుజరుగుతూయున్నవి. వానకాలముతప్ప తక్కవరెండుకాలములలో దినమునకుసుమారు ౩౦౦ బండ్లు రోడ్లవెంటనడుచుచుండును, దాటలువెడల్పుచేయుట ముఖ్యావసరము! దీనివిషయమై యెవరుశ్రద్ధపుచ్చుకొనవలయునో తెలియుటలేదు ఈగ్రామములో మూడుదారులుకలియు పాతబీటిలో శ్రీఈగారవల్లివర్ధనుడు, పుట్నాలుచేయుదుకాణములవల్ల బాజారులోనడుచుటయే చాలాదుస్తరముగాయున్నది. ఆబాటవసకుమ్రతివ్యక్తికినివెత్తినదుమ్మతప్పకపడకుండావెళ్లలేదు. సామాన్యముగాఈపుతములోతమధాన్యపుకోలత నడివీధులలో జరుపుచుందురు అందువల్లకచరాసాంతము నెత్తినపడుతునేయుండును దీనివిషయమై శ్రీశానిటరీ ఇనస్పెక్టరుగారుశ్రద్ధవహించినబాగుండునని నమ్ముచున్నాము. ఇనస్పెక్టరుగారికి పురప్రముఖులమార్గదర్శకత్వముచాలాముఖ్యము. సఫాయినౌకరులుఅవసెంగవారుకలని ౫౭ మందియున్నారు, అప్పటికేపనిజరుగుతూయుండగా కొంతమందినితగ్గించుటచాలావిచారకరము.

టోల్ టాక్సు

ఈసంవత్సరము అనగా ౧౩౫౦ ఫసలీ టోల్ టెక్సు మోల్వీ ఇమితియాజాఖాన్ గారు ౧౫౧౦౦ లకు గుత్తాపొందిరి. కానిఈమధ్యకొన్ని అవకతవకలవల్ల అనుమానములు వచ్చినతరువాతసర్కారువారుతొలగించిరి, ప్రస్తుతము టోల్ గేటున్న లోకల్ ఫండువారి నిగరానిలో జరుపబడుతూయున్నవి.

పాఠశాల

ఆంధ్రబాలికాపాఠశాలలో అర్థసంవత్సర పరీక్షలుజరిగినవి. ఈఆరునెలలకృషివల్ల కొంతమంది పిల్లలు, సక్రమపద్ధతితోవిద్యయందు ఉత్తీర్ణులైరి.

తహసీలుకచేరి

సుమారు ౧౦ సంవత్సరములనుంచి ఈపురముయొక్క తహసీలు కచేరీలోపనిచేయు కొగెదార్లు ౩రు తబాదలాఅయ్యి ౧నెల తరువాత వెళ్ళలేకవెళ్ళలేక మన్నూభు ప్రయత్నమువిఫలమునైన తరువాత ఈపురమునువదలిరి. తహశీలులోకొన్ని లంచములుతగ్గినవేమోయనిశిలంచుచున్నారు. కాని క్రొత్తవారుకూడా మనవారుకారు మనమెతిని పించుటకు కారణము

హారికేన్ ఫండుకు సహాయము

ఈతాలూకానుంచి ఇంతవరకు తహశీలుదారుగారి ప్రయత్నముచే మరియు రివిన్యూ ఇనస్పెక్టరులసహాయముచే హారికేన్ ఫండుకు ౧౬౦౦౦ను వార్ ఫండుకు ౨౦౦౦ను పంపించగలిగిరి.

౨౬-౬-౫౦ తేదీన శ్రీ పెరవెల్లి అనంతరామయ్య తహశీలు షోరాఫూరుగారు పరలోకగతులైనారని తెల్పుటకు యెంతయోచింతిల్లుచున్నారము పీరుఖమ్మంమెట్టుపురనివాసులై ఉన్నతవిద్యనుబడసి తహశీలుదారులై నిగర్వశీలములై నిరాడంబరులై దయార్ద్రహృదయులై తమపదవినినిర్వహించుటలో తమఉన్నతాధికారులతో మెప్పుబడసి నేటిఆకాలమరణమువల్ల ఖమ్మంమెట్టుపురవాసులకేగాక అందరికిని తీరనివిచారముకలిగించిరి వారు ఉన్నతాధికారములోయున్నను తమనిష్టనియమములు సనాతనముగా జరుపుతూ ఇతరులకు మార్గదర్శకులుగా యుండిరి. వారియొక్క స్మారకసభ విద్యార్థిసంఘగ్రంధాలయములోజరిగెను. ఈగ్రంధాలయమువారిచేస్థాపించబడి, వారిఅధ్యక్షతలో ఇరువైసంవత్సరము లజాలుడై, నేడుయొఅధ్యక్షతలేక శ్రీసర్వదేవభట్ల కిష్టయ్యగారు, శ్రీవేముగంటి రామకృష్ణారావుగారును శ్రీయల్లప్రగడ కృష్ణమూర్తిగారున్ను, స్వర్గీయులయొక్క గుణగణములను, శీలమును చెప్పుతూ విచారము తెలుపుతూ ౫ నిమిషములునిశ్శబ్దముగాలేచి నిలుచోని వారికిని, వారియొక్క కుటుంబమునకును ఆత్మశాంతికలుగజేయుగాకయని భగవంతునిప్రార్థించుచూ సావభూతివూపుతూసభముగించిరి.

సైకిల్ దొంగతనము

హైదరాబాదు ఖుర్దాదు౧౨

చి॥ ౩ఖుర్దాదు ౧౩౫౧ఫసలీరోజున ఈసామియాబజారులోవున్న వి. ౩౧౧ నెంబరుగల ఇంటిలో A.3/౧౬౯౫౨/3 క్రొంనెంబరుగలనాసైకిలు ఇంటిలోపెట్టి వెనుకచక్రమునకుతాళము వేసియుంచెను అట్టిసైకిలును పగలు రెండుగంటలప్పుడు ఎవరిచేతనో అపహరింపబడినది దానిసైకిలునెంబరు ౪౭౬౦గల ౧౩౪౯ఫసలీది నేమపూరిలోలేని కారణముచేత పోలీసుకు అప్పుడే తెల్పజాలకపోయితిని. చి॥౧౧ఖుర్దాదు వాడు సుల్తానుబజారు పోలీసుస్టేషనులో తెల్పనైనది దానిముందు చక్రము రాజాసైకిల్ ది, కొత్తదిగను, వెనుకచక్రముఫిలిప్సుది. సైకిలు మంచిస్థితిలో వున్నది. క్రొంపై జాపరు టెక్సుసైకిలు అని వ్రాసియున్నది. ఎవరికైనా కనుపించినయెడల దయచేసి ఈక్రింది చిరునామాకు తెల్ప ప్రార్థన.

వి నరసింహాచార్యులు.
గోలకొండ ప్రెస్సు

హరిజన పాఠశాల నిర్మాణము

(స్వ వి.) ఆరుట్ల, ఏప్రిలు౧౬

ఈపాఠశాల ఒకసంవత్సరముక్రిందట స్థానిక హరిజనోద్ధరణ కార్యకర్తలకృషివలన స్థాపింపబడెను. దినదినాభివృద్ధిపొందుచు సుమారు (౪౦) బాలబాలికలు ఇందులో విద్యాభ్యాసముపొందుచున్నారు. క్రమపద్ధతిన (౧)వతరగతినుండి (౩) తరగతివరకువిభజింపబడి నడుపబడుచున్నది ప్రతిమాసమునకు గుమస్తాలు కొందరు ప్రముఖులు ఔదార్యముతో చందాలు ఇచ్చుచున్నారు. ఆత్రాపుబల్లాజిల్లాసంఘమువారు నెలకు(౨)రూపాయలు గ్రాంటుయిచ్చుచున్నారు.

ఆరుట్లజాగీర్దారును, ప్రజాహితాభిలాషులునగు శ్రీ చంగీచెనగిరిరావుగారు ఈపాఠశాల క్రమపద్ధతినడుపబడుచున్నస్థితినిగాంచి, దీనికి శాశ్వతముగా ఒకభవనము అవసరమనియెంచి[౧౫౦]గజములభూమి దానపూర్వకముగా ప్రసాదించినారు-భవననిర్మాణమునకు కనీసము (౫౦౦)రూపాయిలుఅవసరమని అంచనావేయబడినది భవనము నిర్మింపబడిన ఈపాఠశాల శాశ్వతముగా నడుచును, దీనివల్ల తరతరాలనుండి అంధకారములోనున్న హరిజనులబాలబాలికలలో విద్యావిజ్ఞానము ప్రసరించి వారి యభ్యున్నతికి తోడ్పడగలదు.

దేశోపకారులు ముఖ్యముగా హరిజనోద్ధరణకై సదాఅభిలషించు మహాశయులు ఈ కార్యనిర్వహణములో తమసహజౌదార్యముతో మాకు తోడ్పడగలరని విన్నవించుచున్నాము.

ఇట్లు
కె. యాదయ్యగుప్త
పాఠశాల కార్యదర్శి.

బ్రిటనుపై జర్మనువిమానాల దాడులు

ఏప్రిలు ౧౭వ తేదీన ఉదయం ఇంగ్లాండులో ని తూర్పు ఆంగ్లియాలోను నైఋతిప్రాంతంలోను జర్మనువిమానదాడి జరిగెను, అంతకుముందు ౩ రాత్రులనుండియు అగదనులో విమానదాడి హెచ్చరికలు జరుగలేదు.

౯ వ తేది బుధవారం రాత్రియును ౧౧వ తేది శుక్రవారం రాత్రియును మొత్తం 19 శత్రువిమానాలు పడగొట్టబడెను. గత 6 రోజులలోను మొత్తం 45 నాశనంచేయబడెను.

౧౩వ తేదిన ఇంగ్లీషు చానెలు తీరప్రాంతమున అది బాంబులు వేయబడెను. కాని, వానివల్ల నష్టమేమీ కలుగలేదు

బ్రిస్టలుమీద జర్మను విమానాలు బాంబులు వేసెను. మార్చినెలలో జర్మను విమానాలు 44 నష్టమైనవి.

ఏప్రిలు౧౨వ తేదీతో అంత్యమైన వారంలో శత్రుజర్మనువిమానాలు ఇంగ్లండుమీద దడొత్తుటలో నష్టమైనవి. ఈవారంలోనే ఇంగ్లండులోనే ఒక్క బ్రిటిషువిమానంమాత్రమే నష్టమైనది. శుక్రవారంరాత్రి బ్రిస్టలునగరంమీద జరిగినజర్మను విమానదాడిలో జననష్టము అత్యంతస్వల్పముగా నుండెను. కాని విమానదాడి అతిదారుణంగా జరిగెను. కొన్నివిమానాలు ఇండ్లమీదఎగిరెను, మరఫిరంగులను బారుచేసి కాల్చెను.

ఏప్రిలు మొదటిపక్షంలో ౭౩ జర్మనువిమానాలు ఇంగ్లాండులో నాశనమైనవి, మార్చినెలంతటిలోను నష్టమైనన్ని యీ ఏప్రిలులో ఇంతవరకు ధ్వసంచేయబడినవి.

ఏప్రిలు ౧౬వ తేది రాత్రిచాలకాలదిజర్మను విమానములు ఇంగ్లాండుపైదాడివెడలెను. కోస్తా ప్రాంతములలో ఒకటిరెండుబాంబులువేయబడెను. ఇంగ్లండువాయువ్యభాగంలో ఒకపట్టణములో మాత్రముకొందరుజనులుమరణించిరి.

గతవారముజర్మనువిమాన నష్టం

గతవారం ౧౫౦ జర్మనువిమానాలు నాశనంచేయబడెను. ౧౫౦౦మందిజర్మనువైమానికులు నష్టమయిరి. కానిబ్రిటిషువారివి ౪౩ విమానాలుగతవారంలో నష్టమయినవి.

బ్రిటిష్‌యుద్ధనావపై జర్మనువిమానదాడి

లండను, ఏప్రిల్ ౧౭

కొన్నిబ్రిటిష్‌నావలతోను ఒకబ్రిటిషుయుద్ధనావ పోవుచుండగా ౫ జర్మనువిమానాలుదానిపై ౩౦బాంబులువేసెను కానిమూడుమాత్రమేదానికి తగిలెను. ఆబ్రిటిషుయుద్ధనావ ధ్వంసమైనదని ఎంచిఆజర్మను విమానాలుబ్రిటిషు నావలపై దాడివెడలెను కానిఇంతలోఆయుద్ధనావ జర్మనువిమానాలపై ఫిరంగులనుకాల్చెను. అందుకుతాళలేక అవిపారిపోయెను. బ్రిటిషుయుద్ధనావకుచాల దెబ్బతగిలెను కానిదేవునిదయవలన భద్రంగాచేరెను. దానిస్తానమునకు బ్రిటిషుయుద్ధనావ ఆనావలకు తైనా తిగాపోయెను. బ్రిటిషునావలలో దేనికినుఏహానికలుగలేదు.

అయిర్లాండుకుగల ప్రమాదము

డి వెలెరాగారు ఏప్రిలు౧౫వ తేదిరాత్రి రేడియోలో ఇట్లుప్రసంగించిరి:-

అయిర్లాండు తటస్థంగాఉంటానని ప్రకటించింది. యుద్ధంసాగినకొద్దీ అయిర్లాండులోకూడ జనహానికలుగకతప్పదు కనుక, పెద్దనగరాలను ఖాళీచేయుటలోమనము ఆలస్యంచేయరాదుమనంకూడాయుద్ధ చేయవలసి వస్తేధర్మమైనదానికొరకేమనం పోరాడెదము,

జర్మనుపై బ్రిటిషు విమానాల దాడులు

ఏప్రిల్ ౧౫వ తేదిరాత్రి ఫ్రాన్సుసముద్రతీరమందున్న బ్రెస్టుమీదను లోరియంటుమీదను బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులువేసెను. ఇచటజర్మను నౌకాశ్రయములుకలవు. ౧౧వ తేదిశుక్రవారం రాత్రి బ్రిటిషు విమానాలు యూస్టుపంధుగయగుటచే జర్మనీపైదాడివెడలలేదు,

నార్వేదక్షిణముగా నౌకాప్రాంతమునందున్న నావమీదబ్రిటిషువిమానాలు బాంబులువేసెను, అదిమునిగిపోవు స్థితిలోనున్నది.

ఇదిగాక ఉత్తరసముద్రప్రాంతంలో ౩శత్రునావలపై బ్రిటిషువిమానాలు బాంబులనువేసెను ఉత్తరఫ్రీజియనుకోస్తావద్దనున్న అభేద్యమగుభవనములపైబాంబులువేయబడెను. ఒక్కబ్రిటిషు విమానంమాత్రం కన్పించుటలేదు, మునిగిపోవుచున్న శత్రునావనుదానిలోనినావికులువిడిచిపోయిరి

బ్రెస్టురేవులో (౧) షావన్‌హోస్టు (౨)నీసెనూ అనురెండుజర్మనుయుద్ధనావలుకలవు. ఈనావలపై బ్రిటిషువిమానాలు ఉక్కురేకులనుఛేదించగల బాంబులనువేసెను.

బ్రిటిషువిమానాలు జర్మనుమీదకు ౧౫వ తేది కీల్‌రేవుకు ఉత్తరంగాబాంబులనువేసెను,

ఒకబ్రిటిషు టార్పిడోనావ ఉత్తరనార్వేసముద్రతీరమందున్న ఒకరేవుమీదకుదాడివెడలెను తొందరునార్వేదేశస్థుల నచటదింపెను వారచటనున్న ఒకచేపనూనె ఫ్యాక్టరీపైదాడివెడలిరి.

జాతీయవారము.

హైదరాబాదు(దక్కన్)ఏప్రిలు౧౭

హైద్రాబాదునగరములో౬ఏప్రిల్‌నుండి ౧౩ వరకు జాతీయవారము జరుపబడెను ఖాదీప్రచారము కావింపబడెను ౧౩ఏప్రిల్‌నాడు హుస్సేన్‌గంజ్‌లో పద్మజానాయుడుగారి అధ్యక్షతలో బహిరంగసభ జరిగెను. అధ్యక్షురాలు జాతీయవారప్రాముఖ్యతనుగురించి మాట్లాడిరి. భారతీయులు అన్నిపక్షాలవారును ఐకమత్యముతో మెలగుట, ఖాదీనిబాగుగాప్రచారముచేయుట అందరికర్తవ్యమనిచెప్పిరి. ఈమధ్యన ప్రతిమతమువారు తమమతము తమసంస్కృతి ఆపాయస్థితిలోనున్నవని తప్పుడుప్రచారముచేయుట దేశములో మతద్వేషాలుప్రబలిపోవుచున్నవనిరి చీనాదేశములో బౌద్ధమతము ఇస్లాంమతము మున్నగుమతాలున్నను వారిలోఐకమత్యము పరస్పరబాంధవ్యమున్నదనియు ఆట్టిదేమనకును ఆదర్శమైయుండవలెననియు తెలిపిరి

తర్వాత సయ్యదు సిరాజుల్‌హసన్ తిర్మిజీగారుపన్యసించిరి. కొన్నియేండ్లక్రిందట జాలియన్‌వాలాబాగులోజరిగిన ఘోరాలఫలితముగా ఈజాతీయవారము ఏర్పాటయినదని వివరించిచెప్పిరి ఎంతప్రచారముచేసినను హైద్రాబాదులోమాత్రము ఖాదీని జనులు వాడుటలేదనితెలిపిరి. తర్వాత డాక్టర్ అతీఫుసయీదుగారును బూర్గులరామకృష్ణారావుగారును మాట్లాడిరి

తర్వాత రామకిషన్‌ధూతుగారు కార్యనివేదికనుచదివివినిపించిరి ఈవారములో నగరములో ౩౦౦౦ రూ॥ఖాదీవమ్మిఁతమని తెలిపిరి

మాల్టాద్వీపము

మధ్యధరాసముద్రంలో మాల్టాఅను చిన్న ద్వీపముకలదు అదియింగ్లీషువారిఆధీనములోఉన్నది. అది ఆసముద్రానికిమధ్యస్థముగా ఉండుటవలన సూయజుకెనాల్‌ద్వారా ఇండియాకుపోవు ఓడలకుముఖ్యకేంద్రము, అది ఇంగ్లీషువారికి మధ్యధరాసముద్రములో ఒకగొప్పకోటయైయున్నది. దానిపైఇంతవరకు జర్మనువిమానాలు ౪౦౦మార్లు బాంబులువేసినవి, అయినను మాల్టాలో గొప్పనష్టములేదు. జనులు భయపడలేదు, జర్మనులకేమిన్నిఆశ్రయము అందు దొరకలేదు

పూర్వకాలంలో ఫినీషియావారు ఈదీవిగడ్డతో చాలా వ్యాపారంచేస్తూవుండిరి. తర్వాత కార్తేజీవారు దానినిఆక్రమించుకొన్నారు, వారు నాశనమైరి. తర్వాతఇటలీవారు దీనిపైచేయివేసి రికాని ఎన్నడును మాల్టావారిని ఓడిపోయిన తక్కువజాతిగా చూడలేదు. తర్వాతతుర్కీవారు దానిని వశపరుచుకొనుటకు గొప్ప ముట్టడిచేసిరి. అప్పుడు మాల్టాలోని స్త్రీలుకూడా తుర్కీవారితో యుద్ధంచేసివారిని ఓడించివెళ్ళగొట్టిరి.

తర్వాత ఫ్రెంచిచక్రవర్తులగు నెపోలియన్ చక్రవర్తి దాన్నివశపరచుకొనెను. ఆటుతర్వాత మాల్టా యింగ్లీషువారివశమై యాగరం౧ఏండ్లనుండి వారివశములోనే ఉన్నది.

నిజాంరాష్ట్రకచ్చేరీల కాలములు

ఒక్కొక్కచోట ఒక్కొకపద్ధతి.

శ్రీయుత వెంకటరంగారెడ్డిగారిట్లు తెల్పుచున్నారు:—

కచ్చేరీలసమయము ఖాలుసాలో పదిగంటలనుండి సాయంత్రమునాలుగంటల వరకుండగా సర్ఫేఖాసులో పదకొండు గంటలనుండి అయిదుగంటలవరకు పనిచేయుచున్నవి. వేసవికాలమందు ఉదయంకచ్చేరీలు ఖాలుసాలో ఖుర్దాదు ౧వ తేదినుంచి సరఫుఖాసులో అర్దిబెహెష్తు౧వ తేదినుంచి వుంచబడుచున్నవి. జాగీరులలో కొన్నిపెద్దజాగీరులలోతప్ప తక్కినతావులలోయిష్టమువచ్చినసమయమందు కచ్చేరీలు చేయబడుచున్నవి.

వర్షముచలి యెండ దైవసృష్టితము అగుటను బట్టి అవియొకచోట నొకేవిధముగానుండును, ఖాలుసాసరఫుఖాసు జాగీరుయిలాకాలనుబట్టి అవియే మాత్రము మార్పుచెందవు. అన్నియిలాకాలలో ఒకేవిధమైన పనియుండును, జాగీరుయిలాకాల పరిపాలనగురించి యింతవరకు దురదృష్టమువలన ప్రత్యేకమైన ఖానూను లేకపోయినను ఖాలుసా మరియు సరఫుఖాసు యిలాకాలలో ఖానూనుల ప్రకారము అమలుజరుపబడును, రెండుయిలాకాలు ఒకేప్రభువుగారి అధికారములో ఉండి దాదాపు సరఫుఖాసు యిలాకాపై అధికారులు ఖాలుసాయిలాకాలో యెక్కువకాలము పనిచేసినవారైయుండియు ఆదాయవ్యయములతో యేమిసంబంధములేక కేవలము ప్రజలసౌకర్యములతో సంబంధించిన కచేరీల సమయనిర్ణయ సామాన్యవిషయమునకేటియు నియమించకపోవుట చాలఆశ్చర్యకరము గానున్నది. సరఫుఖాసులో ఏర్పాటైనసమయము మంచిదైన ఆదేఖాలుసాలో వుంచవచ్చును. ఖాలుసాలోని కచ్చేరీ సమయములు మంచివైన అవియే సరఫుఖాసులో వుంచవచ్చును ప్రస్తుతము పక్కీర్లు ప్రజలకు అర్ది బెహెష్తునెలలో ఖాలుసాసరఫుఖాసు రెండుచోట్ల పనియున్నప్పుడు వుదయంనుంచి సాయంకాలంవరకు చేరీలలో పనిచేయుట సంభవించుచున్నది రెండుయిలాకాలు యేల ఒకసరఫుఖాసు ఆదాలతు మరియు మాలు పనియున్నప్పుడుకూడ వుదయంనుంచి సాయంత్రంవరకు పనిచేయవలసి వచ్చుచున్నది. యెందుకనగా సరఫుఖాసులో న్యాయస్థానసమయముకూడ ఖాలుసాన్యాయస్థాన సమయముతో పాటు మార్చబడుచున్నది కాని సరఫుఖాసులో యితరకచేరీలసమయము అట్లుమార్చబడుటలేదు ప్రజలసౌకర్యములను గమనించి ఖాలుసాసరఫుఖాసు జాగీరుకచ్చేరీలసమయము నకేనిర్ణయించి దానికి అందరినిబద్ధులచేయవలసిన అవసరమున్నది. ప్రజలసౌఖ్యముకన్న అధికారుల సౌకర్యాలు ప్రధానముగా వుండనేరవు. ప్రభుత్వమువారీ జాగీరీసర్ఫేఖాసు యిలాకాలలోని కచ్చేరీసమయములను ఖాల్సాసమానమైన ఉంచుటకై ఆజ్ఞ ప్రసాదించగలరని కోరుచున్నారు.

కొరియా సంస్థానానికి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము

కొరియా సంస్థానాధిపతి ఆసంస్థానంలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముచేయుంచెదననియు, పురపాలకసంఘములను, ప్రజాసభలను, పంచాయతులనుస్థాపించెదననియు ఇటీవల ఒకప్రకటనచేసినాడు. ఇందుకై ప్రారంభకార్యాలనుసాగించుటకు ఒకలా గ్రాడేటు నియమింపబడినాడు

దక్షిణ దేశానికి సైనిక విద్యాలయము

హిందూమహాసభవారి ప్రయత్నము

సైనికులుకాగోరు విద్యావంతులగు మదరాసు రాష్ట్రీయువకులకు తగినఅవకాశముకలిగించుటకై దక్షిణదేశంలో తగినచోట ఒకసైనికవిద్యాలయముకేర్పాటుచేయుటకై హిందూ మహాసభయొక్క మదరాసురాష్ట్రీయసైనిక విద్యాసంఘమువారొక ప్రణాళికనుతయారుచేసినారు. అవిద్యాలయంలో మూడునెలలు శిక్షణయిప్పించి వారలనుసేనలలోచేర్చుకొనుటకు తగినశక్తిని వారికిప్పించెదరు ఈవిషయంలో ప్రభుత్వమువారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి.

ఫ్రాన్సుకు ఇటలీ సైనికులు

జర్మనులచే నాక్రమింపబడిన ఫ్రాన్సుదేశములో జర్మనులనుతీసివేసి ఇటాలీయులను నియమించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పశ్చిమఫ్రాన్సులో నొక ఇటాలీయదళమిదివరకే వచ్చియున్నది. ప్యారిస్‌ను ఆక్రమించుటకు ౪౦ వేల ఇటాలీయులను పంపదలచిరట. సముద్రతీరరక్షణకు ఇటాలియనులు నియోజింపబడినారు.

నిజాంరాష్ట్రపు ఎనిమిదవ ఆంధ్రమహాసభ

చిలుకూరు (హుజూరునగరం తాలూకా, నల్లగొండ జిల్లా) లో జరుగును

నిజాంరాష్ట్రపు ౮ వ ఆంధ్రమహాసభ ఆహ్వానసంఘమువారీ క్రిందిప్రకటనచేసినారు.

ఈ ఎనిమిదవఆంధ్రమహాసభ నల్లగొండజిల్లా పత్తుమన హుజూరునగరం తాలూకాలోచేరిన చిలుకూరు గ్రామములో ౧౭-౧౮-౧౯ తేదిలందు అనగా ౯. ౪ సరియగు ౨౨-౨౩-౨౪ మే ౧౯౪౧ న సంవత్సరపైశాఖ బ౹౧-౨-౧౩-౧౪ జరుగును

జిల్లాసంఘములయభిప్రాయము ననుసరించి శ్రీ రావినారాయణరెడ్డిగారు ఈమహాసభకు అధ్యక్షులుగాఎన్నుకొనబడినారు. పైతేదులలోను హిళామహాసభకూడజరుగును. ఈమహాసభకు ప్రభుత్వముఅనుమతిలభించినది. రాష్ట్రాభివృద్ధికి అనుగుణ్యములగు విషయములతోబాటు తెలంగాణాకు సంబంధించినసమస్యలపైన తీర్మానములు చేయబడును ప్రభుత్వపరిశ్రమల శాఖవారిద్వారా చేతిపరిశ్రమలను గురించిన ఎగ్జిబిషను ప్రదర్శనమును ఏర్పాటుచేయబడును. ఆరోగ్యపశువైద్యములనుగూర్చి ప్రభుత్వశాఖలపక్షమున ఉపన్యాసము ఏర్పాటుచేయబడును.

గతమహాసభలో జరిగినవ్యవస్థప్రకారము మంటపనిర్మాణము, ప్రతినిధులకు బసలు, నీటివసతులు (నల్లాలు) దూరశ్రవణయంత్రములు (లౌడ్‌స్పీకరు), విద్యుద్దీపములు (లైటులు) మున్నగుఏర్పాటులకు అధమము ౧౦-౧౨ వేల రూపాయలవ్యయము అగునని అంచనావేయబడినది గతమహాసభలకు ఇట్లేఅవసరముకలిగినది, ఈ మహాసభను నల్లగొండజిల్లావారుఆహ్వానించినందున ఈఖర్చులను ఈజిల్లావారే భరింపవలసియుండును ఆహ్వానసంఘసభ్యత్వ రుసుము ఒకరూపాయిగా నిర్ణయించబడినది

ఎక్కువవ్యవధిలేనందున ఈఖర్చులకు వలయు ద్రవ్యముసమకూర్చుటకు సామాన్యప్రజలయొద్దకి వెళ్లి వసూలుచేయుటకవకాశము లేదు, ద్రవ్యవంతులు, మామిడాడ్లు, వర్తకులు, పెద్దపెద్దపట్టేదార్ల ఔదార్యముపైననే ఈమహాసభయొక్క విజయము ఆధారపడియున్నది. దేశాభిమానులు తమ విశాలహృదయముతో ఎక్కువవిరాళములు ప్రసాదించి తమదేశాభిమానము వ్యక్తపరచవలసియున్నది. విరాళములు, లేక ఆహ్వానసంఘసభ్యత్వ రుసుము చెల్లించినవారికి ఆహ్వానసంఘముపక్షమువరసీదు యివ్వబడును.

ఎనిమిదవఆంధ్రమహాసభ చిలుకూరుగ్రామములో సమావేశపరచుటకు తీర్మానింపబడి ఆహ్వానసంఘమేర్పడినతర్వాత, ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి నిర్బంధములులేకుండానిర్ణీతతేదులగు ౧౭-౧౮-౧౯ మే,, సభాసమావేశమునకు అనుమతినొసంగిరి. ఇందుకుఆహ్వానసంఘసభ్యులు ప్రభుత్వమునకు కృతజ్ఞులు, నల్లగొండజిల్లాప్రముఖులు ప్రకటింపబడిన కరపత్రములజదివి మాకుసాహాయభూతులై సంకల్పసిద్ధిలో తోడ్పడెదరని యాశించుచున్నాము.

ప్రభుత్వానుమతి లభించినతర్వాత సభాప్రయత్నములతీవ్రముగా జరుగుచున్నవి. ఆహ్వానసంఘసభ్యులు విరాళములప్రోగుచేయుటకై సర్వవిధప్రయత్నములు గావించుచున్నారు, ప్రతితాలూకాలో ఒకఉపాధ్యక్షులు కార్యదర్శులు తదితర ఉద్యమాభిమానుల సహాయసంపత్తిలో పర్యటన మొనర్చుచు సభోద్దేశ్యముల వెల్లడించుచు జిల్లాప్రముఖులయందు దభిమానము పురికొల్పుచు విరాళములప్రోగుచేయుటయందు మగ్నులైయున్నారు. అప్పటికప్పుడే సుమారు రెండువేల రూప్యములకొక్కము విరాళములు చేకూరినవి. వాగ్దానములసంఖ్యమూడువేలకు మించిపోయినది జిల్లానాయకులు ప్రప్రథమమునడబ్బుకైచెందిన విరాళదూరమైనది, అవసరమున్నధనము సమకూడగలదను ధైర్యముకలిగినది.

సభాసమావేశమునకై కావలసినఏర్పాట్లకై ఆహ్వానసంఘము తగురీతిగయత్నించుచున్నది. నీటిగొట్టములు, విద్యుద్దీపములు, దూరశ్రవణయంత్రములుమున్నగు ఏర్పాట్లుకడునిపుణతతో కావింపబడుచున్నవి, గతమహాసభసందర్భమున సంభవించిన కొన్నిఅనివార్యఇక్కట్లు,మరలకలుగకుండుటకై కట్టుదిట్టములు కావింపబడుచున్నవి. నగరం, సికంద్రాబాదుస్థలములయందలివ్యాపారులతోడనేగాక బెజవాడమున్నగుపట్టణములందలియానమున్న కంపెనీవారలతోసంప్రదించిఅన్ని సౌకర్యములుకలుగచేయుటకై యత్నింపబడుచున్నవి,

మహిళామహాసభ

మహాసభతోపాటు మహిళామహాసభకూడా యథాప్రకారంజరుగును. జిల్లాముఖ్యస్థానమందు ఆహ్వానసంఘమేర్పడి క్రిందిసభ్యురాండ్రు ఎన్నుకొనబడినారు.

౧ శ్రీమతి, పులిజాలకమలాబాయిగారు (ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షురాలు,) ౨ యం. పద్మాబాయిగారు (ఉపాధ్యక్షురాలు) 3 శ్రీమతి బి. అండాళమ్మగారు (కార్యదర్శిని) ౪ ఆర్. అండాళమ్మగారు (సహాయకార్యదర్శిని.) ౫ యం అహల్యాదేవిగారు (కోశాధ్యక్షురాలు) ౬ పులిజాలఇందిరాబాయి, ౭ పులిజాలజానకీబాయి, ౮ పి. బుచ్చిరెడ్డిగారిసతీమణి. ౯ లక్ష్మీకాంతరావుగారి సతీమణి ౧౦ శ్రీ వెంకటరామారావుగారి సతీమణిగారు ఇతరసభ్యురాండ్రుగనున్నారు. మహిళామహాసభ అధ్యక్షపదవికై శ్రీమతిరంగమ్మ ఓబులరెడ్డిగారు ఎన్నుకొనబడినారు.

కొన్నిసందేహములనివారణ

కొందరుమహాశయులు స్థలనిర్ణయమువిషయమై కొన్నిసందేహములు, కలుగబోవుఅసౌకర్యముల సూచించియున్నారు. ఎవరో "పులిజాలవారు" గోలకొండపత్రికలో ఒకప్రకటనగూడ గావించినారు, తదితరులుకూడాఉత్తరముద్వారాఇట్టిసూచనలనే చేయుచు వేరవోలు మున్నగుఇతరప్రదేశములు సభలకొరకై అనుకూలమనిఅభిప్రాయమిచ్చినారు కానిఇట్టిసంశయముల నవసరములనిఇందుమూలకముగా ప్రకటించుచున్నారము స్థలనిర్ణయమునకుముందు అన్నివిషయముల, సాధకబాధకముల విచారించిరే చిలుకూరుగ్రామం నిర్ణయింపబడినది, నీటికైఅచ్చటకొరతలేదు, మంచిమంచిపెద్దబావులుఉండియున్నవి. నీరుపుష్కలముగాలభించును. ఇంతియేకాక నీటివసతికొరకై తగినన్నినీటిగొట్టములు పెట్టబడును. విద్యాలయందును వంటశాలలందును తదితర యావసరప్రదేశములందును నీటిపంపులద్వారా నీరుసప్లయిచేయబడును గతమహాసభలయనుభవముచే, అప్పుడుకలిగినచిన్నచిన్న అసౌకర్యములు ఈసంవత్సరము కలుగకుండునటుల ఆహ్వానసంఘము అన్నివిధముల ప్రయత్నించుచున్నది మహాసభనిర్ణయతేదులందు జయప్రదముగాజరుగును ఉద్యమాభిమానులందరు మహాసభలోఅసంఖ్యాకజనము పాల్గొనుప్రబోధము ప్రజలలోకలుగచేయప్రార్థితులు

ఇట్లు

బి. వేంకటరాం నరసింహారావు

కె. వేంకటరామారావు, బి.ఏ.ఎల్ ఎల్.బి

ఆహ్వానసంఘ ప్రధానకార్యదర్శులు

అమాయకులగు బాలురను కష్టములనుండి రక్షించుటకు తల్లుల ప్రథమకర్తవ్యము

పిల్లల ఆరోగ్యబలములకు

ఇక్‌ఫార్టోక్‌ను జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు

దేశమునందు సుప్రసిద్ధమైన ప్రయోజనకారి

సీసా 1కి 16 అణాలు ప్రతిచోట దొరకును.

ఇక్‌ఫాక్టోక్

మాన్యూఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీ, హైద్రాబాదు-దక్కన్

Khn&Sons

మీకు ఆకలిలేదా?

జీర్ణకోశవ్యాధులకు పెట్టిన పేరుగల జీర్ణామృత లవణమును వాడుడు

ఈలవణము జీర్ణకోశముపై పనిచేయు ఉత్తమ ఔషధములచే తయారుచేయబడినది దీనిసేవనచే ఏకారణముచేతనైనను అరోచకమువల్ల అన్నహితువుతప్పి కృశించిపోయినవారిపాలిటి పెన్నిధి. మూడు మోతాదులు పుచ్చుకొనగానే వాతమును కొట్టివేసి ఆకలిని కలిగించును. అజీర్ణ అతిసారములు వాంతులు, భ్రమ, కడుపుబ్బరము, శూల, అగ్నిమాంద్యము, ప్లీహోదరము, ఆమ్ల పిత్తము, కలరా, కామిలా మొదలగు జీర్ణకోశ సంబంధమగు వ్యాధులనన్నిటిని శమింపజేయును. మలబద్ధకమును తొలగించి సుఖవిరేచనము కలుగజేయును. శరీరమును దృఢపరచును. ఏవయసువారైనను నిర్భయముగా వాడవచ్చును.

మాభృంగామలకమువలెఒకపర్యాయమువాడండి.

ఆయుర్వేద కెమికల్ వర్క్సు

షరీఫ్‌నగర్ —— స్టేషన్ పాద్‌నగరు N. S. R.

హిందూస్థాన్ మ్యూచుయల్

ఇ॥ కం॥ లిమిటెడ్, మచిలీపట్నం

అధ్యక్షులు డా. భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు

నిజాంరాష్ట్రమంతటను సమర్థతగలఏజంట్లు కావలెను.

పూర్తి వివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు.

చీఫ్ ఆర్గనైజరు

కె. సత్యమూర్తి

సికింద్రాబాదు

ముఖ్య గమనిక

ఈకంపెనీ పట్టాదారులందరు తమకిస్తు రూపాయీలను ఇకమొదలు హైదాబాదు ఇంపీరియల్ బ్యాంకుకుగాని లేక, ఖమ్మం ఆంధ్రబ్యాంకుకు గాని దాఖలు చేయగోరెదము.

సికింద్రాబాదు సెంట్రలుబ్యాంకులో మాఖాతా నిలిపివేసినాముగాన ఇకముందు సికింద్రాబాదు సెంట్రలుబ్యాంకుకు పంపవలదు.

జనరల్ మేనేజరు

మచిలీపట్నం

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్.

1946 సంవత్సరపు 3 o/o డిఫెన్సు బాండ్లు కొనువారికై

సెంట్రల్ బ్యాంకువారి ప్రత్యేకస్కీము.

(1) సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్‌వారు 1946 సంవత్సరపు 3o/o డిఫెన్సు బాండ్లు ప్రకటింపబడినరేటుప్రకారము యిత్తురు.

(2) బాండ్లకొరకు దరఖాస్తుచేయువారు తాముబాండ్లుకోరిన మొత్తములో ప్రతిశతి ౧౦ ను ముందుగా చెల్లింపవలయును రు. 100 లకు అంతకుపైనగాని దరఖాస్తులు తీసికొనబడును.

(3) తరువాత బాండ్లమొత్తము యీక్రిందివిధముగా చెల్లింపవలయును. మొదటి మూడు నెలలవరకు ప్రతినెల 5 గాని అంతకెక్కువగాని చెల్లింపవలయును, మిగతమొత్తము దరఖాస్తుచేసిన తేదినుండి రెండుసంవత్సరములలోగా కొన్ని వాయిదాలక్రింద పూరనుచెల్లింపవలయును.

(4) బాండు విలువనుపూర్తిచేయుటకై చెల్లింపడిన కిస్తుమొత్తములపై బ్యాంకువారు నూటికి 2 1/2 వంతున వడ్డియిచ్చెదరు.

(5) పూర్తిమొత్తముచెల్లించిన తరువాత బాండ్లుయివ్వబడును.

(6) బాండుమొత్తముపూర్తిగా చెల్లించినతరువాత ప్రతిశతి 2 1/2 వడ్డీలాగిపోయి, బాండు యివ్వబడినతేదినుండి సరియైనవడ్డి చెల్లింపబడును

(7) బాండుయొక్క పూర్తిమొత్తమును చెల్లించకముందే అమ్మదలచినయెడల బ్యాంకువారు దానిని మార్కెటురేటుప్రకారము ఏమియుకమీషన్ లేకుండ కొనియిచ్చి దానిపైయింకా చెల్లించవలసినసైకమును పట్టుకొని మిగత సైకమునిత్తురు.

హైదరాబాదు-దక్కన్ } మేనేజరు.

28—8—40 } కె. జె. వికాజీ

హిస్టీరియాకు అమోఘమైనమందు

=3 రోజుల్లలో కొంచెముగుణంచూపును=

మీరుయిచ్చినమందు వారుమాత్రమువాడితిని. ఆశ్చర్యకరంగా గుణమిచ్చినది యింతకంటె నమ్మకమైనమందు యింకొకటిలేదని గ్యారంటీగాచెప్పగలను. నేటివరకు సొమ్మగాని, తదితర పిశాచలక్షణములు గాని. మరల కనుపడలేదు. ఇట్లు, రామచంద్రయ్య మునిషీ జట్ప్రోలుసంస్థానం, సంకీర్తనలాన్, హైద్రాబాద్-ఈవ్యాధి సమవయస్కులుగాని దంపతులు (అనగా రెండవ మూడవ)వివాహముచేసుకున్నవారి భార్యలకును, బహిష్టుసరిగా జారీగాకుండెడి స్త్రీలకున్ను భర్తనుజూచిన -భయముగలిగెడి స్త్రీలకున్ను, భర్తచే ప్రేమింపబడని స్త్రీలకున్ను, భర్త దేశాంతరగుండున్న స్త్రీలకున్ను, కొంచెముగు గర్భిణులకున్ను, తరుచుగా నీవ్యాధి సంభవించుచుండును. ఈహిస్టీరియావ్యాధిచర్యలు బహుఅద్భుతములు, పిశాచము బ్రహ్మరాక్షసున్ను, కామినీ ఆవేశించినవారి చర్యలకున్ను, పిటికిని యిసుమంతయు భేదము గాన్పింపక, కేవలము పిశాచచేష్టలవిన్ని, మంత్రప్రయోగములవిన్ని భయిందమవల్లు గాకేని యకార్యమైన శరీరరోగము మార్పు. కొకచెమ్ము, స్మారకము [గోలివి]తప్పి పడిపోవుట, నోటినుండి నురుగులు, శ్లేష్మంపడుట, కాళ్లుచేతులు కొట్టుకొనుట, గుడ్లుతిప్పుట, కండ్లుమూయుట శ్వాస, అయాసము, గుండె దడదడకొట్టుకొనుట, పండ్లుకొరుకుట. అతివాగుడు, చిత్రచిత్రపుమాటలు, వెక్కివెక్కి యేడ్చుట, దగ్గరనున్నవారిని తిట్టుట, అంతలో వెర్రినవ్వు నవ్వుట, జుట్టు విరబోసికొనుట, సిగ్గులేక ప్రలాపించుట కాళ్లు చేతులు, పిడికిళ్లు, బిగుసుకొనిపోవుట, పెదవులు, శరీరమంతయు వణకుట, చచ్చెదనని లేచిలేచి నూతికి, గోతికి పరుగిడుట, పండుకొన్నతల్పము గజగజవూపి తిలుపులుపగులునట్లుతన్ని, తపకంటె, బలవంతులుయెంతమంది పట్టుకొన్నను వదల్చుకొని పెట్టెలు పగులకొట్టి అందున్నవస్తువులను పాడుచేసి పార్వతి మను, ఇంతలో తెలివివచ్చు నుయుసుగును గను క యింకను నేను యీరోజుకు దీని వదలి పెట్టి పోవుచున్నాను మీరందరు సుఖముగా నుండుడు. కొంతమందికి యీ వ్యాధిలోనే గర్భనికలుగుటయు యీ బాధలన్నియు ప్రసవానంతరము వరకుండుటయు గలదు. కాని యిట్టి గర్భవతులకు గలిగెడి సంతానము పిచ్చి, మూగ, (నత్తి) మాటలురాకుండుట ఒకరముగలిగి మందమతులగుటయు గలదు గొప్పగొప్ప డాక్టర్లచేతను మందులిప్పించియు, యింజక్షనులిప్పించియు. మంత్రవేత్తలచే రక్షరేకులు కట్టించియు, జపహోమాదుల గావించియు వందలకొలది ధనవ్యయమొనర్చి ఫలితమొందనివారికి మావద్దను అమోఘముగా 3 దినములలో గుణముచూపగలదని నుడివేయుచున్నాము 1 వారపు మందు రు 30 లు వి పి ఖర్చు 0-12-0

డాక్టర్ రత్నంఅండ్‌సన్సు మెడికల్‌హాల్ 252 బి మలకపేట, హైద్రాబాదు (దక్కన్),

(బ్రాంచి:- మనోహర్ సినిమాఎదుట-సికింద్రాబాదు.